

Дар се моҳ як маротиба нашр мешавад
Издається один раз в квартал

ДАР ШУМОРА:
В НОМЕРЕ:

Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат мухтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷии ҷумҳурӣ»

Мӯҳтавои Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистонро ҳуқуқи озодиҳои асосии инсон ва шаҳрванд таъкил медиҳад

Кӯдакон таҳти ҳимояи давлатанд

Таъмини зиндагии шоиста мавзӯи меҳварии Паёми Пешвои миллат

Шарҳу тавзеҳи паёми Пешвои миллат дар мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон

Нақшаи чорабиниҳои мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон оид ба иҷрои вазифаҳое, ки дар Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 январи соли 2021 «Дар бораи самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон» зикр гардидаанд

АХБОРИ ВАКОЛАТДОР ОИД БА ҲУҚУҚИ ИНСОН ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН (нашри махсус)

ВЕСТНИК УПОЛНОМОЧЕННОГО ПО ПРАВАМ ЧЕЛОВЕКА В РЕСПУБЛИКЕ ТАДЖИКИСТАН (специальный выпуск)

№1 (37) 2021

«Ҳадафи олии давлат ва Ҳукумати мамлакат таъмин намудани рушди устувори иқтисодии кишвар тавассути баланд бардоштани самаранокии истифодаи захираву имкониятҳои мавҷуда, дарёфти манбаъҳои нави рушд, таракқӣ додани соҳаҳои илму маориф, тандурустӣ, инкишофи нерӯи инсонӣ ва бо ҳамин роҳ мунтазам беҳтар кардани сатҳу сифати зиндагии мардуми шарифи Тоҷикистон мебошад.»

Эмомалӣ Раҳмон

Маҷалла

дар Вазорати фарҳанги Ҷумҳурии

Тоҷикистон

аз 7 майи соли 2012 таҳти № 0165/мҷ

ба қайд гирифта шудааст.

Бобозода Умед (Сармуҳаррир).

Ҳайати таҳририя:

Ализода З., Ашуриён М.Қ.,

Р.Ҳабибулозода, Ашуров М.У.,

Содиқов А., Раҷабов Ш.,

Қодирӣ С.А., Сангов Т. (Котиби масъул)

Суроға: 734025, ш. Душанбе,

куч. Бохтар 10,

Тел: 221-79-89, факс: 221-79-69

Ба чопаш 01.03.2021 имзо шуд.

Адади нашр 100

Ахбори мазкур

дар ҶДММ «Абдулло ва Искандар К»

нашр шудааст

Суроғаи намояндагиҳо ва
қабулгоҳҳои ҷамъиятии
Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон
дар минтақаҳо:

ш. Бохтар: к. Б. Ғафуров, 11,
тел.: (+8)3222-2-79-32;

ш. Хоруғ: к. Ленин, 25,
тел.: (+8)3522-2-32-84;

ш. Хучанд: к.Фирдавсӣ, 120,
тел.: (+8)3422-6-28-68;

ш. Кӯлоб: к. И.Сомонӣ, 36,
тел.: (+8)3322-2-22-93;

ш. Исфара: к. Марказӣ, 10,
тел.: (+8)3462-2-78-82;

н. Қубодиён: к. И. Сомонӣ, 36,
тел.: (+8)3251-2-26-35.

Ҳамаи хизматрасониҳои
намояндагиҳо ва қабулгоҳҳои
ҷамъиятӣ ройгон мебошанд.

**ПАЁМИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ
ТОҶИКИСТОН, ПЕШВОИ МИЛЛАТ
МУҲТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН
БА МАҶЛИСИ ОЛИИ ҶУМҲУРИИ
ТОҶИКИСТОН «ДАР БОРАИ САМТҲОИ
АСОСИИ СИЁСАТИ ДОХИЛӢ
ВА ХОРИҶИИ ҶУМҲУРӢ»
*шаҳри Душанбе 26-уми январи соли 2021***

Ҳамватанони азиз!

Муҳтарам аъзои Маҷлиси миллий ва вакилони Маҷлиси намояндагон!

Паёми Президенти мамлакат ба макоми олии қонунбарори кишвар дар соли барои мардуми шарифи Тоҷикистон воқеан таърихӣ – сиюмин солгарди истиқлолу озодии Ватани азизамон пешниҳод мегардад.

Тавре ки кулли ҳамватанони азизи мо, инчунин, ҳар яки шумо – вакилони муҳтарам ва ҳозирини гиromӣ медонед, соли 2020 барои сокинони сайёра, аз ҷумла Тоҷикистони мо яке аз солҳои аз ҳар лиҳоз вазнин буд.

Дар натиҷаи паҳн шудани бемории сироятӣ коронавирус ва вобаста ба он, босуръат паст рафтани фаъолнокии иқтисодӣ ва афзоиши бесобиқаи бекорӣ вазъияти сайёра боз ҳам печида гардида, ба бухрони бисёр шадиди иқтисодиву молиявӣ ва иҷтимоӣ рӯ ба рӯ омад.

Имрӯз дар дунё амалан давлат ва соҳае нест, ки аз таъсири бухрон эмин монда бошад.

Мувофиқи арзёбии коршиносони байналмилалӣ чунин бухрони шадиду фарогир дар сад соли охир бори аввал ба миён омада,

боиси таназзули ҷиддии иқтисодиёти ҷаҳон гардид.

Пайомадҳои пандемия ба иқтисодиёти кишварҳои ҷаҳон, аз ҷумла ба рушди иқтисоди миллий, буҷети давлатӣ, гардиши савдои хориҷӣ, қурби асъори миллий, инчунин, ба фаъолияти корхонаҳои саноативу муассисаҳои хизматрасонии мо низ таъсири манфии худро расонида истодаанд.

Яъне мо соли 2020 дар вазъияти бошиддати иқтисодиву молиявӣ ҷаҳонӣ фаъолият карда, бо вучуди мушкilotи пешомада, ҷиҳати пешгирӣ намудани пайомадҳои бухрон ва ҳифзи амнияти иқтисодии мамлакат як қатор чораҳои ғавриро роҳандозӣ кардем.

Дар навбати аввал, бо дарназардошти коҳиш ёфтани даромади буҷет, афзоиши талаботи маблағгузорӣ, пеш аз ҳама, ба соҳаҳои иҷтимоӣ, аз ҷумла тандурустӣ ва дигар хароҷоти пешбинишуда буҷети давлатиро барои соли 2020 бознигарӣ карда, ба нишондиҳандаҳои қисми даромад, хароҷот ва касри он тағйироти дахлдор ворид намудем.

Аз ҷумла ба соҳаи тандурустӣ барои хариди доруворӣ ва таҷҳизоти тиббӣ, бунёди беморхонаҳои муваққатӣ ва дастгирии кормандони тиб аз буҷети давлат 1 миллиарду 600 миллион сомонӣ маблағҳои иловагӣ равона карда шуданд.

Дар кишвар барои табobati пурра ва саривактии шахсони гирифтори бемории сироятӣ КОВИД – 19 беш аз 30 беморхона бо 7000 кат ва 5400 нафар табибону кормандони тиббӣ сафарбар гардиданд.

Илова бар ин, дар 92 муассисаи тиббӣ 16 ҳазор кат омода карда шуд.

Бо мақсади дастгирии гурӯҳҳои осебпазири ҷомеа ва соҳибкорони ватанӣ тибқи Фармони Президенти мамлакат аз 5 июни соли 2020 сабукиҳои зиёди андозиву қарзӣ ва имтиёзу ҷубронпулиҳо ба маблағи умумии беш аз 450 миллион сомонӣ пешниҳод карда шуданд.

Илова бар ин, дар соли 2020 аз ҷониби ташкилотҳои қарзии кишвар ҷиҳати коҳиш додани таъсири пандемия ба зиёда аз 260

ҳазор нафар муштариён ба маблағи 2 миллиарду 300 миллион сомонӣ имтиёзҳои вобаста ба қарздорӣ пешниҳод гардида, ба соҳибкдорони истеҳсоли 4 миллиард сомонӣ қарз дода шуд, ки ин нишондиҳанда нисбат ба соли 2019–ум ду ҷойи зиёд мебошад.

Барои беҳтар намудани шароити иҷтимоии аҳоли аз 1 –уми сентябри соли 2020 нафақа, музди меҳнати кормандони ташкилоту муассисаҳои бучетӣ ва стипендияҳо 15 ҷойи, маоши кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ ва хизматчиёни ҳарбӣ 10 ҷойи зиёд гардида, нафақаи гурӯҳи маъишӣ, ки ба нигоҳубиниёздоранд, 50 ҷойи зиёд карда шуд.

Бо мақсади ҳифзи амнияти озуқавории кишвар ва афзун намудани ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти худӣ майдони кишти асосӣ ва тақрибии зироатҳои кишоварзӣ дар масоҳати дахҳо ҳазор гектар афзоиш дода шуд.

Бо вучуди таъсири манфии омилҳои зикршуда, дар натиҷаи амалӣ гардидани тадбирҳои таъхиринопазир аз ҷониби Ҳукумати кишвар устувории нишондиҳандаҳои макроиқтисодӣ таъмин гардида, дар самти беҳтар намудани сатҳи сифати зиндагии аҳоли тамоюлҳои мусбат нигоҳ дошта шуданд.

Иқтисодиёти кишвар дар соли 2020–ум 4,5 ҷойи афзоиш ёфта, ҳаҷми маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ ба 82,5 миллиард сомонӣ баробар гардид.

Дар ин давра 9,7 ҷойи афзоиш ёфтани ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти саноатӣ, кишоварзӣ 8,8 ва гардиши савдои хориҷӣ 0,8 ҷойи, аз ҷумла содирот дар ҳаҷми 19,8 ҷойи заминаи рушди иқтисоди кишварро ба вучуд овард.

Хусусан, истеҳсоли маҳсулоти озуқа нисбат ба соли 2019–ум 28,3 ҷойи афзоиш ёфт, ки ба беҳтар таъмин гардидани бозори дохилӣ бо маҳсулоти истеҳсоли ватанӣ мусоидат намуд.

Ба соҳаҳои гуногуни иқтисоди миллий дар ҳаҷми умумии беш аз 5,4 миллиард сомонӣ сармояи хориҷӣ, аз ҷумла 1,3 миллиард сомонӣ сармояи мустақими хориҷӣ ҷалб карда шуд.

Соли гузашта 300 коргоҳу корхонаи нави саноатӣ бо беш аз 6500 ҷойи корӣ, 157 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ ва бино -

ҳои иловагӣ барои 63 ҳазор нафар хонанда, 108 муассисаи тиббӣ ва ба масоҳати беш аз 1,2 миллион метри мураббаъ манзили истиқоматӣ сохта, ба истифода дода шуданд.

Дар ин давра зиёда аз 193 ҳазор ҷойи корӣ доимӣ ва мавсимӣ ташкил карда шуда, даромади пулии аҳоли 10 ҷойи афзоиш ёфт.

Пасандозҳо дар низомии бонкии кишвар дар соли 2020 –ум 17,2 ҷойи афзуда, 11,4 миллиард сомониро ташкил карданд, ки ин ғувоҳи зиёд шудани даромади аҳоли ва эътиоди мардум ба ташкилотҳои қарзӣ мебошад.

Соли 2020 дар саросари кишвар 18300 иншооти истеҳсоли, иҷтимоӣ ва фарҳангии ба истиқболи ҷашни сисолагии истиқлол банақшагирифташуда, ки бештари онҳо иншооти соҳаҳои маориф, тандурустӣ ва варзиш мебошанд, бунёд ва ба истифода супорида шуда, бо ҳамин роҳ дахҳо ҳазор ҷойи нави корӣ муҳайё карда шуданд.

Бо истифода аз фурсат, ба хурду бузурги Тоҷикистон, аз ҷумла ба соҳибкдорону шахсони саховатманд барои ғайрифаъолияти софдилони ба хотири ободиву пешрафти Ватани маҳбубамон миннатдории самимӣ баён менамоем.

Соли 2020–ум, ҳамчунин, бо рӯйдодҳои басо муҳиму хотирмони худ ба таърихи давлатдории миллии мо ворид гардид.

Дар ин сол мо ҷашнҳои 5500 – солагии Сарзми бостонӣ ва 700 – солагии Камоли Хучандиро дар асоси қарори созмони бонуфузи байналмилалӣ ЮНЕСКО таҷлил кардем.

Ҳамчунин, бо иштироки ғайрифаъолони халқи азизамон соли гузашта ду ҷараёни бисёр муҳими сиёсӣ, яқум – интиҳоботи вакилони Маҷлиси намояндагон, маҷлисиҳои маҳаллии вакилони халқ ва дуҷум – интиҳоботи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ҷаҳзи сулҳу оромӣ, суботи комили сиёсӣ ва ваҳдати миллий баргузор гардид.

Вобаста ба таҳаввулоти босуръати ҷаҳони имрӯза ва таъсири манфии онҳо Ҳукумати мамлакатро зарур аст, ки ғайрифаъоли худро дар самти муқовимат ба таҳдиду бӯхронҳо, ташаккули имконияту захираҳои молиявии ба рушд нигаронидашуда, таъмин

намудани гуногунсамтии иқтисодиёт, густариши раванди рақамикунонӣ, дастрасии молиявию дастгирии соҳибкорӣ, ҳалли масъалаҳои иҷтимоии аҳолии кишвар, омодагӣ ба пайомадҳои тағйирёбии иқлим ва гузариш ба иқтисоди «сабз» тақвияти бештар бахшад.

Яъне дар шароити зудтағйирёбанда ва вазъи шиддатноки ҷаҳони муосир мо бояд, қабл аз ҳама, ба иқтидору имкониятҳои дохилии кишвар таъки карда, барои рушди устувори иқтисодӣ, ҳифзи амнияти озуқаворӣ ва ҳимояи саломатии шаҳрвандон боз ҳам бештар талош намоем.

Дар ин самт, пеш аз ҳама, зарур аст, ки дар соли 2021 истифодаи самараноки имконияту захираҳои мавҷуда, ба қор андохтани иқтидорҳои нав ва фаъл гардонидани иқтидорҳои амалкунанда, ҷалби сармояи ватаниву хориҷӣ тақвият бахшида, дар ин замина иҷрои нишондиҳандаҳои пешбинишуда, хусусан, доир ба афзоиши маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ дар сатҳи на камтар аз 7 Ҷоиз ва ҳалли проблемаҳои рӯзмарраи аҳоли таъмин карда шавад.

Вакилони муҳтарам!

Дар ҳафт соли охир ҳаҷми умумии даромади буҷети давлатӣ аз 14,6 миллиард сомони соли 2014 то 23,6 миллиард сомонӣ дар соли 2020 афзоиш ёфт.

Соли 2020 ҳиссаи хароҷоти соҳаҳои иҷтимоӣ дар ҳаҷми умумии хароҷоти буҷети давлатӣ ба 50 Ҷоиз баробар гардид.

Бо вучуди ин, масъалаҳои гузариши пурра ба стандартҳои байналмилалии ҳисоботи молиявӣ ва низоми маблағгузориҳои электронӣ, аз ҷумла низоми хариди электронии давлатӣ то ҳанӯз ҳал нагардидаанд ва мо дар ин самт аз талаботи замона қафо монда истодаем.

Бо мақсади танзими муносибатҳо дар самти пешбурди баҳисобгирии муҳосибӣ ва ҷалби сармояи мустақим ба вазоратҳои молия, саноат ва технологияҳои нав, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ, Кумитаи андоз ва дигар мақомоти назоратӣ супориш дода мешавад, ки барои ҷорӣ намудани стандартҳои байналмилалии

ҳисоботи молиявӣ ва аз аудити ҳарсолаи ҳатмӣ гузаштани субъектҳои дорои манфиати умум ва дигар субъектҳои хоҷагидорӣ ҷораҳои бетаъхир андешанд.

Қобили зикр аст, ки дороиҳои низоми бонкӣ аз 311 миллион сомони соли 2000–ум ба беш аз 26 миллиард сомонӣ дар соли 2020 расонида шуданд.

Дар соли сипаришуда аз ҷониби ташкилотҳои қарзӣ ба соҳаҳои гуногун иқтисоди кишвар қариб 10 миллиард сомонӣ қарз дода шуд, ки нисбат ба соли 2019–ум 4,6 Ҷоиз зиёд мебошад.

Вале ин нишондиҳанда барои расидан ба ҳадафҳои рушди кишвар қонекунамда нест.

Зикр бояд кард, ки ҳанӯз ҳам нокифоя будани ҳаҷми қарздиҳӣ ба соҳаҳои иқтисоди миллӣ, низоми сусти идоракунии корпоративӣ, зиёд будани хавфҳои амалиётӣ ва қарзӣ, бонкӣ мондани қарзҳои ғайрифавол, кофӣ набудани ҷалби сармоя ба низоми бонкӣ ва таъсиси намоёндагии бонкҳои хориҷӣ ҷиҳати бештар намудани маблағгузориҳои корхонаҳои истеҳсолӣ аз ҷумлаи камбудӣҳои мебошанд, ки бояд ҳарчи зудтар бартараф карда шаванд.

Аз ин лиҳоз, Бонки миллӣ санадҳои меъёрии ҳуқуқии дахлдорро бо дарназардошти таҷрибаи муосири ҷаҳонӣ ба талаботи мутобиқ сохта, раванди идоракунии корпоративиро дар ташкилотҳои қарзии молиявӣ ва тадриҷан афзоиш додани сармояи ойинномавии онҳоро таъмин намояд.

Дар ин раванд, бояд яққо бо ташкилотҳои қарзӣ оид ба бештар намудани сифати дороиҳои низоми бонкӣ, афзоиш додани пешниҳоди қарзҳои дарозмуддат ба соҳибкорони истеҳсолӣ ва фаъл намудани низоми рейтингии миллӣ барои ташкилотҳои қарзӣ ва ширкатҳои суғурта тадбирҳои зарурӣ андешида шаванд.

Бонки миллӣ ва ташкилотҳои қарзӣ барои ба низоми бонкӣ ҳарчи бештар ҷалб кардани сармояи дохиливу хориҷӣ бо роҳандозии технологияҳои молиявию инноватсионӣ васеъ намудани хизматрасониҳои бонкӣ ва дар ин замина яққо бо вазорату идораҳои

дахлдор пурра қорӣ қардани амалиёти ғайринақдӣ, аз ҷумла ҷиҳати аз байн бурдани омилҳои инсонӣ ҳангоми ҳисоббаробаркуниҳои пулӣ бо аҳоли ҳамаи чораҳои заруриро амалӣ намоянд.

Бехтар гардонидани фазои сармоягузорику соҳибқорӣ ва ҷалби сармояи муштаким барои таъмин намудани рушди устувори иқтисоди миллӣ яке аз самтҳои афзалиятноки сиёсати иқтисодии мо ба ҳисоб меравад.

Бинобар ин, роҳбарони Қумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ, дигар вазорату идораҳо, раисони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо вазифадоранд, ки фаъолияти худро оид ба ҷалби сармояи муштаким, боз ҳам бехтар гардонидани фазои сармоягузорӣ ва рушди соҳибқорӣ, баҳусус, ҷиҳати қорӣ қардани расмиёти электронии баррасӣ ва пешниҳоди иҷозатномаҳо, ҳуҷҷатҳои иҷозатдиҳӣ ва сертификатҳо барои фаъолияти соҳибқорӣ ва дар ин раванд бартаараф намудани омилҳои субъективӣ густариш диҳанд.

Ба мақомоти зикршуда супориш дода мешавад, ки минбаъд барасмиятдарории фаъолияти сармоягузорику тавассути пурра қорӣ намудани низоми электрониву рақамӣ амалӣ созанд ва фаъолияти марказҳои хизматрасониро ба соҳибқорону сармоягузoron дар шаҳру ноҳияҳои кишвар ба роҳ монанд.

Дар шароити қунунӣ рушди технологияҳои рақамӣ шартӣ асосии рақобатнокии иқтисодӣ ба шумор меравад.

Татбиқи барномаҳои қабулнамудаи мо барои гузаштан ба ин раванд қонёқунанда нестанд ва зарур аст, ки чораҳои ба ташаккули шароит барои тақвияти соҳаи рақамиқунонӣ мусоидатқунанда андешида шаванд.

Бо мақсади таҳкими асосҳои институтсионалии иқтисоди рақамӣ, рушди инфрасохтори иттилоотиву коммуникатсионӣ дар тамоми қаламрави кишвар, рақамиқунонии соҳаҳои иқтисоди миллӣ ва вусъатбахшии раванди амалӣ намудани “ҳуқумати электронӣ” ба Ҳуқумати мамлакат ва сохтору мақомоти дахлдор супориш дода мешавад, ки доир ба таъсис додани Агентии инноватсия ва технологияҳои рақамии назди Президенти Тоҷикистон чорақўӣ намоянд.

Илова бар ин, бо мақсади фароҳам овардани шароити мусоид барои ҷалби сармояи шаҳрвандон ба иқтисоди миллӣ пешниҳод менамоям, ки соли қорӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бинобар қонунигардонии маблағҳо ва дигар дороиҳо афв гузаронида шавад.

Ба Ҳуқумати мамлакат супориш дода мешавад, ки вобаста ба таъбиқи пешниҳоди мазкур санадҳои дахлдори меъёрии ҳуқуқиро таҳия ва қабул намояд.

Инқунин, барои аз байн бурдани ҳолатҳои санҷиши ғайриқонунӣ ё даҳолат ба фаъолияти сармоягузoronу соҳибқорон Қумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатиро зарур аст, ки якҷо бо вазорату идораҳои марбута дар муҳлати қўтохтарин лоиҳаи санади меъёрии ҳуқуқии дахлдорро созад.

Вазорати молия вазифадор қарда мешавад, ки якҷо бо дигар вазорату идораҳо таҳияи лоиҳаи Кодекси андозро дар таҳрири нав бо дарназардошти сабуқ гардонидани пешбурди фаъолияти соҳибқорӣ, баҳусус, соҳибқорнии истехсолӣ ба анҷом расонида, то моҳи март ба Ҳуқумат пешниҳод намояд.

Ҳуқумати мамлакат баҳши хусусиро дар «Стратегияи миллии рушд барои давраи то соли 2030» ҳамқун нерӯи пешбарандаи рушди босуботи иқтисодӣ, воситаи асосии таъмин қардани ҳадафҳои миллӣ ва дар ин замина муҳайё намудани шароит ҷиҳати зиндагии арзандаи мардум муайян қардааст.

Дар раванди хусусигардонии молиқияти давлатӣ ва амалисозии лоиҳаҳои инфиродии тақдиди сохтори субъектҳои инҳисори табиӣ ва қорҳонаҳои азими давлатӣ то 90 фоизи дороиҳои давлатӣ ба баҳши хусусӣ дода шуданд.

Дар натиқаи дастгирии пайвастаи давлату Ҳуқумат ҳоло баҳши хусусӣ бомаром инқишоф ёфта, имрӯз саҳми он дар мақмӯи маҳсулоти доҳилӣ беш аз 70 фоиз, дар таъмини аҳоли бо қойи қорӣ 68 фоиз ва даромадҳои андозӣ ба бучети давлат 80 фоизро ташқил медиҳад.

Ҳоло барои рушди соҳаҳои мухталифи иҷтимоиву иқтисодии кишвар 70 лоиҳаи давлатии сармоягузорӣ ба маблағи умумии қариб 40 миллиард сомонӣ татбиқ шуда истодааст.

Танҳо дар соли 2020–ум 29 созишномаи сармоягузорию давлатӣ ба маблағи 10 миллиард сомонӣ ба имзо расонида шуд, ки барои бехтар намудани ҳифзи иҷтимоии аҳоли, хизматрасониҳои тиббӣ, бунёди иншооти соҳаи маориф, рушди деҳот, сохтмону барқарорсозии роҳҳо ва иншооти энергетикӣ равона гардидааст.

Аз соли 2013 то имрӯз аз ҷониби Ҳукумати мамлакат бо ширкатҳои ватаниву хориҷӣ 17 созишнома оид ба сармоягузорию муштарак ба имзо расонида шудааст, ки дар доираи онҳо 15 корхонаи нави истеҳсоли ба маблағи умумии зиёда аз 10 миллиард сомонӣ бунёд гардида, беш аз ҳафт ҳазор нафар сокинони мамлакат бо ҷойи кори доимӣ таъмин карда шудаанд.

Дар робита ба ин, зарур аст, ки корҳо дар самти бунёди корхонаҳои металлургӣ, маъдантозакуни, истихроҷ ва то маҳсулоти ниҳой коркард намудани металлҳои ранга ва киматбаҳо, рушди саноати мошинсозӣ, нассозӣ, хӯрокворӣ ва дорусозӣ вусъат бахшида шаванд.

Ҳозирини гиромӣ!

Баъди ба даст овардани соҳибистиклолӣ сиёсати давлат дар соҳаи саноат қомилан тағйир ёфта, таваҷҷуҳи асосӣ ба тақвияти истеҳсолот ва содироти маҳсулоти тайёр бо роҳи ворид намудани технологияҳои нав, истифодаи ҳарчи бештари манбаъҳои ашёи хоми маҳаллӣ, коркарди пурраи он ва истифодаи васеи захираҳои меҳнатӣ равона карда шуд.

Дар натиҷа танҳо дар панҷ соли охир дар дохили кишвар ба маблағи умумии беш аз 44 миллиард сомонӣ маҳсулоти ивазкунандаи воридот истеҳсол карда шуд, ки боиси хеле коҳиш ёфтани вобастагии бозори истеъмолӣ аз маҳсулоти воридотӣ гардид.

Бо мақсади тадриҷан зиёд кардани ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти саноатии рақобатнок мо саноатикунонии босуръати кишварро ҳадафи ҷоруми миллӣ эълон намудем.

Дар робита ба ин, ба вазоратҳои саноат ва технологияҳои нав, тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳоли ва Қумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ супориш дода мешавад, ки бо мақсади таъмин намудани рушди саноати дорусозӣ ва омода кардани мутахассисони дорой малакаи баланди истифодаи технологияҳои муосири дорусозӣ тадбирҳои фаврӣ ва мушаххас андешанд.

Тоҷикистон дорой захираҳои бойи маъданиву ғайримаъданӣ, аз қабилӣ металлҳои сиёҳ, ранга, киматбаҳо, нодир, сангҳои худчило ва ороишӣ, ангишт ва монанди инҳо мебошад, ки ҳаҷми тасдиқшудаи онҳо садҳо миллиард сомониро ташкил медиҳад.

Имрӯз дар Тоҷикистон беш аз 600 кон ва 800 зухурот кашф ва омӯхта шудааст, ки дорой зиёда аз 60 навъи ашёи хоми маъданиву ғайримаъданӣ мебошад.

Ҳоло ҳамагӣ 27 ғоизи захираҳои зикршуда истихроҷ ва коркард шуда истодааст, ки чунин ҳолат барои расидан ба ҳадафи ҷоруми стратегияи мо қонеъкунанда нест. Бинобар ин, зарур аст, ки Саридораи геология корхоро дар самти омӯзиши геологӣ, гузаштан ба стандартҳои байналмилалӣ ҳисоби захираҳо, истифода, азнавбарқароркунӣ ва ҳифзи захираҳои ашёи минералӣ, инчунин, назорати равандҳои ҳатарноки геологӣ ва мониторинги обҳои зеризаминӣ тақвият бахшад.

Ҷихати рушди саноати маъдан ва дигар соҳаҳои саноати коркард ба Саридораи геология якҷо бо вазорату идораҳои марбута супориш дода мешавад, ки дар асоси таҳлили

захираҳо ва дараҷаи омӯзиши геологӣ онҳо лоиҳаи Барномаи давлатии рушди соҳаи геологияро барои солҳои 2021 – 2030 таҳия ва ба Ҳукумати кишвар пешниҳод намоянд.

Соли 1991 дар кишвар ҳамагӣ 358 корхонаи саноатӣ ба қайд гирифта шуда буд.

Танҳо соли 2020–ум 300 корхонаву коргоҳҳои нави саноатӣ бо зиёда аз 6500 ҷойи корӣ сохта, ба истифода дода шуданд.

Дар натиҷа соли гузашта шумораи корхонаҳои саноатӣ ба 2274 расида, тибқи ҳадафҳои муайянгардида дар ҳафт соли оянда ба зиёда аз 3500 расонида мешавад, яъне беш аз 54 фоиз афзоиш меёбад.

Аз ин лиҳоз, роҳбарони Вазорати саноат ва технологияҳои нав, дигар вазорату идораҳо, вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо вазифадор карда мешаванд, ки бо мақсади татбиқи бемайлоии саноатикунонии босуръати кишвар мушкилоти ҷойдоштаи соҳаро давра ба давра ҳаллу фасл намоянд.

Вазоратҳои рушди иқтисод ва савдо, саноат ва технологияҳои нав, маориф ва илм дар самти ташкили низоми самараноки тайёр намудани мутахассисон ва бозомӯзии онҳо дар дохил ва хориҷи кишвар, инчунин, оид ба таъсиси маҷмааҳои саноатии илмӣ, аз ҷумла паркҳои инноватсиониву технологӣ ҷорачӯӣ намоянд.

Бо ин мақсад, ҳамасола шумораи донишҷӯён ва мутахассисоне, ки ба муассисаҳои таълимии хориҷи кишвар барои таҳсил ва тақмили ихтисос фиристода мешаванд, ду баробар зиёд карда шавад.

Дар давраи соҳибистиклолии кишвар ҷиҳати ҳалли мушкилоти соҳаи энергетика ва рушди он 34 лоиҳаи давлатии сармоягузорӣ ба маблағи 57,2 миллиард сомонӣ амалӣ карда шудааст.

Ҳоло дар ин самт боз 17 лоиҳаи давлатии сармоягузорӣ ба маблағи 16,4 миллиард сомонӣ татбиқ гардида истодааст.

Дар ин давра зиёда аз 2000 мегаватт иқтидорҳои нав ба кор андохта, ҳаҷми истеҳсоли нерӯи барқ аз 17 миллиард киловатт – соати соли 1991 ба 21 миллиард киловатт – соат дар соли 2019 афзоиш дода шуд.

Ҳукумати Тоҷикистон азм дорад, ки бо мақсади дар ояндаи наздик таъмин намудани

истиклоли энергетикӣ, бо нерӯи барқ пурра қонеъ сохтани талаботи аҳоли ва иқтисоди миллӣ бунёду таҷдиди як силсила иншооти хурду бузурги ҳаётан муҳимро вусъат бахшад.

Ҳоло ба маблағи умумии 11,3 миллиард сомонӣ корҳо оид ба таҷдиди нерӯгоҳҳои барқи обии «Норак», «Сарбанд», «Қайроққум» ва дар доираи лоиҳаи «КАСА – 1000» сохтмони хатҳои интиқоли барқи 500 – киловолта ва зеристгоҳҳо идома дошта, бунёди нерӯгоҳи барқи обии «Себзор» дар ноҳияи Роштқалъаи Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон оғоз гардидааст.

Соли ҷорӣ нерӯгоҳи барқи обии «Сарбанд» ба маблағи беш аз 1,5 миллиард сомонӣ пурра таҷдид гардида, ба истифода супорида мешавад, ки бо иқтидори 270 мегаватт, яъне аз иқтидори имрӯзааш 110 мегаватт зиёд фаъолият хоҳад кард.

Инчунин, соли ҷорӣ сохтмони хатти интиқоли барқи 500 – киловолта аз нерӯгоҳи барқи обии «Роғун» то зеристгоҳи конвертори «Сангтӯда», ки имконияти содироти барқро зиёд менамояд ва корҳо доир ба навосзӣ ҷиҳати кам кардани талафоти нерӯи барқ ва ҷорӣ намудани низоми муосири баҳисобгирии он дар шаҳрҳои Душанбе, Бохтар, Кӯлоб, Панҷакент, Истаравшан, Исфара, Конибодом, Бӯстон ва ноҳияи Данғара ба маблағи 2,4 миллиард сомонӣ оғоз мегарданд.

Бо вучуди ин, дар самти таъмини доимиву устувори нерӯи барқ як силсила масъалаҳои муҳими ҳалталаб вучуд доранд, ки истифодаи самараноку сарфакоронаи барқ аз ҷумлаи ҳамин масъалаҳо мебошад.

Аз ин рӯ, Вазорати энергетика ва захираҳои об ва ширкатҳои соҳаро зарур аст, ки якҷо бо вазорату идораҳо ва дигар сохторҳои марбута вобаста ба ҳалли масъалаву мушкилоти соҳа, хусусан, дар бобати баҳисобгирии истеҳсол ва истеъмоли барқ, кам кардани талафот ва истифодаи таҷҳизоти барқии каммасраф тадбирҳои амалиро роҳандозӣ намоянд.

Мухтарам аъзои Маҷлиси миллӣ ва вакилони Маҷлиси намояндагон!

Солҳои охир соҳаи роҳу нақлиёт низ бомаром рушд намуда, дар натиҷа мо ба яке аз ҳадафҳои стратегии худ – раҳой аз бунбастии коммуникатсионӣ ноил гардидем.

Бо ин мақсад, дар солҳои соҳибистиклолӣ дар соҳаи нақлиёти кишвар 53 лоиҳаи давлатии сармоягузорӣ ба маблағи 20,3 миллиард сомонӣ амалӣ гардида, беш аз 2200 километр роҳҳои дорои аҳамияти байналмилалӣ бунёд ва ба истифода дода шуданд.

Корҳои дар соҳа анҷомдодашуда имконият фароҳам оварданд, ки мавқеи Тоҷикистон дар раддабандии ҷаҳонии сифати роҳҳо, ки ҳамасола аз ҷониби таҳқиқоти байналмилалӣ “Ҳисоботи ҷаҳонии рақобатпазирӣ” гузаронида мешавад, дар зарфи ду соли охир 20 зина беҳтар гардида, тибқи арзёбии Форуми ҷаҳонии иқтисодӣ дар байни 141 давлати ба таҳқиқот фарогирифташуда зинаи 50–умро ишғол намуд.

Дар ин раванд, мо бояд солҳои наздик боз зиёда аз 1500 километр роҳҳои байналмилалиро сохта, ба истифода супорем.

Имрӯзҳо дар соҳаи нақлиёт татбиқи 15 лоиҳаи давлатии сармоягузорӣ ба маблағи умумии 8 миллиард сомонӣ идома дошта, соли ҷорӣ татбиқи 4 лоиҳаи давлатии сармоягузорӣ ба анҷом мерасад.

Дар доираи онҳо қитъаҳои Душанбе – Қизилқалъаи шохроҳи мошингарди Душанбе – Бохтар бо харчи 1,6 миллиард сомонӣ, Кӯлоб – Шамсиддин Шохин ва Шкев – Қалъаихумби шохроҳи Кӯлоб – Қалъаихумб бо арзиши лоиҳавии 780 миллион сомонӣ ва роҳи мошингарди Кӯлоб – Муъминобод ба маблағи қариб 250 миллион сомонӣ сохта, ба истифода дода мешаванд.

Ҷиҳати сохтмону таҷдиди инфрасохтори нақлиёти коммуникатсионӣ ва бунёди долонҳои транзитии нақлиётӣ соли равон татбиқи боз 10 лоиҳаи давлатии сармоягузорӣ ба маблағи умумии 8 миллиард сомонӣ оғоз мегардад.

Дар доираи ин лоиҳаҳо сохтмони роҳи Обигарм – Нуробод, қитъаҳои Қалъаихумб – Ванҷи шохроҳи Душанбе – Кулма, Қизилқалъа – Бохтари шохроҳи Душанбе – Бохтар, роҳҳои мошингарди Хулбук – Темур-

малик – Кангурт ва Бохтар – Данғара, Хучанд – Конибодом, сохтмони пулҳо аз болои дарёҳои Панҷ дар мавзеи Кокули ноҳияи Фархор ва дарёи Ғунд дар шаҳри Хоруғ, таҷдиди роҳи мошингард ва бунёди долонҳои зидди тарма дар мавзеи Барсеми ноҳияи Шугнон амалӣ карда мешавад.

Соли ҷорӣ лоиҳаҳои роҳҳои мошингарди Данғара – Гулистон ва Гулистон – Кӯлоб пурра ба анҷом расонида, соли 2022 сохтмони онҳо оғоз мегардад.

Вобаста ба ин, вазоратҳои нақлиёт, молия ва Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатиро зарур аст, ки дар муҳлатҳои муқарраршуда ва бо сифати баланд амалӣ гардидани лоиҳаҳои сармоягузори соҳа ва истифодаи технологияҳои муосирро таъмин намоянд.

Вазорати нақлиёт бояд якҷо бо дигар вазорату идораҳо тақвияти инфрасохтори нақлиётӣ, ташаккули долонҳои нақлиётӣ транзитӣ, баромад ба бандарҳои баҳрӣ, бунёди терминалҳои наздисарҳадӣ ва марказҳои логиستيкури таъмин намояд.

Ҳозирини муҳтарам!

Тибқи таҳлилҳо рушди миёнаи солони истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ дар давоми солҳои 1997 – 2020–ум 7,3 фоизро ташкил дода, ҳаҷми он дар ин давра 5 баробар афзоиш ёфтааст.

Имтиёзҳои барои рушди соҳаҳои ҷорводорӣ, парандапарварӣ ва моҳипарварӣ пешниҳодшуда ба рушди соҳаҳои зикршуда тақони ҷиддӣ бахшиданд.

Масалан, соли 2020 шумораи корхонаҳои парандапарварӣ ба 181 расида, нисбат ба соли 2017-ум 2,7 баробар зиёд гардидааст.

Дар соли 2020 истеҳсоли гӯшти паранда нисбат ба соли 2017-ум 4,5 баробар афзудааст ва истеҳсоли тухм қариб як миллиард доноро ташкил дода, 5,5 баробар зиёд шудааст.

Шумораи хоҷагиҳои моҳипарварӣ соли 2020-ум нисбат ба соли 2017-ум 35 фоиз зиёд шуда, истеҳсоли моҳӣ дар давраи муқоисашаванда 2,3 баробар афзудааст.

Воридоти гӯшт ба кишвар аз 10700 тоннаи соли 2014 то 180 тонна дар соли 2020 коҳиш ёфтааст, яъне қариб 60 баробар кам шудааст.

Ҳачми воридоти гӯшти паранда дар соли 2020 нисбат ба соли 2017 зиёда аз 3 баробар коҳиш ёфтааст.

Соли 2020 нисбат ба соли 1991 истехсоли ғалладонагиҳо қариб 5 баробар, картошка 7,7, сабзавоту зироатҳои полезӣ 4 ва мева 3 баробар зиёд шудааст.

Дар давраи соҳибистиклолӣ барои рушди соҳаи кишоварзӣ, аз ҷумла бунёду азнавсозии инфрасохтори обрасонӣ, азхудкунии заминҳои наво, беҳтар гардонидани ҳолати мелиоративии заминҳо, таъминоти соҳаи кишоварзӣ бо техникаи зарурӣ, тухмиҳои аълосифат ва дастрасии субъектҳои хоҷагидор ба маблағгузорӣ 22 лоиҳаи сармоягузори давлатӣ дар ҳаҷми беш аз 5,4 миллиард сомонӣ татбиқ шудааст. Ҳоло дар кишвар боз 7 лоиҳаи дигар ба маблағи 2,4 миллиард сомонӣ амалӣ гардида истодааст.

Дар доираи татбиқи барномаҳои соҳавӣ майдони боғу токзори кишвар ба беш аз 200 ҳазор гектар расонида шудааст, ки нисбат ба соли 1991–ум 2,2 баробар зиёд мебошад.

Яъне дар замони соҳибистиклолӣ дар кишвар зиёда аз 112 ҳазор гектар боғу токзори наво бунёд гардидааст, ки ҳоло дар ҳифзи амнияти озуқавории мамлакат, бо ҷойи корӣ таъмин намудани аҳоли, рушди содирот ва бо ашӯи хом таъмин кардани саноати хӯрокворӣ нақши назаррас бозида истодааст.

Бо ин мақсад, минбаъд афзоиш додани истехсоли маҳсулоти кишоварзӣ бисёр муҳим буда, истифодаи самараноки обу заминҳои қорам, технологияҳои инноватсионӣ ва агротехникаи пешрафта, аз ҷумла бунёди боғҳои интенсивӣ бояд таъмин карда шавад.

Вобаста ба ин, роҳбарони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо, хоҷагиҳои деҳқонӣ, ҳар як кишоварз ва ҳар як оиларо зарур аст, ки истифодаи самараноки замин, пеш аз ҳама, заминҳои наздиҳавлигиву президентӣ, захира қардану истифодаи тухмиҳои аълосифат ва бо ҳамин роҳ гирифтани то се ҳосилро, махсусан, дар соли 2021 таъмин намоянд.

Натиҷаи заҳмати софдилонаи кишоварзон ва ҷораҳои амалинамудаи Ҳукуматро мо имрӯз дар фаровонии маҳсулоти истехсоли худӣ дида истодаем.

Бо дарназардошти вазъи мураккаби ҷаҳони имрӯза мо минбаъд низ бояд тарзе қор қунем, ки ба ҳар гуна мушқилоти эҳтимоли омода бошем ва нагузорем, ки мардумон аз норасоии маводи ғизоӣ танқисӣ ва муҳтоҷӣ кашанд.

Бо мақсади дастгирии давлатии кишоварзони мамлакат ва таъмини фаровонии бозори истеъмолӣ пешниҳод менамоем, ки тамоми кишоварзони мамлакат барои як сол, яъне соли 2021 аз пардохти андози ягонаи замин озод қарда шаванд.

Ҳукумати кишвар барои дарёфти сарчашмаҳои иловагӣ барои пӯшонидани манбаи андози мазкур қорачӯӣ намояд.

Ҳамзамон бо ин, вазоратҳои кишоварзӣ, молия, рушди иқтисод ва савдо, кумитаҳои давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ, идораи замин ва геодезӣ ҷиҳати ҷалби сармояи дохилӣ ва хориҷӣ барои рушди соҳа, ташкили марказҳои логистикӣ ва тибқи талаботи бозор ва стандартҳои байналмилалӣ сифат ба роҳ мондани қорқард, басту банд ва содироти маҳсулоти кишоварзӣ бояд қораҳои қатъӣ андешанд.

Имрӯз дар ҷаҳон соҳаи сайёҳӣ яке аз соҳаҳои пешбарандаи иқтисодиёт ва бо суръати баланд рушдбанда ба ҳисоб меравад.

Бо дарқи мавқеи ин соҳа дар иқтисоди миллий мо рушди соҳаи сайёҳиро яке аз самтҳои афзалиятнок муайян қарда, солҳои 2019 – 2021–умро «Солҳои рушди деҳот, сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ» эълон намудем.

Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки соли 2018 қори нахуст дар замони соҳибистиклолӣ шумораи сайёҳон қариб ба 1 миллиону 200 ҳазор нафар расида, нисбат ба соли 2017–ум 2,6 баробар зиёд шудааст.

Дар соли 2019 аз шумораи умумии шаҳрвандони хориҷие, ки ба Тоҷикистон омадаанд, 1 миллиону 260 ҳазор нафарашон сайёҳон буданд.

Таи солҳои 2018 – 2020–ум дар кишвар 145 ширкати наво иҷозатномаи фаъолият гирифта, дар ин муддат, дар маҷмӯъ, 224 ширкат ба бозори сайёҳӣ қорид қардид.

Дар заминаи ташаббусҳои зикргардида ва имтиёзҳои дар ин самт пешниҳоднамудаи Ҳукумати мамлакат фаъолияти бахши хусусӣ густариш пайдо карда, шумораи меҳмонхонаҳо ва дигар инфрасохтори хизматрасонӣ зиёд шуд ва ин тадбирҳо ба рушди деҳот, хусусан, дар хатсайрҳои сайёҳӣ таъсири мусбат расониданд.

Зарур аст, ки ин раванд боз ҳам густариш дода шавад.

Дар ин раванд, Тоҷикистон ба қатори даҳ кишвари ҷолибтарин барои боздиди сайёҳон, ба даҳгонаи кишварҳои бехтарини сайёҳии пиёдагардӣ, ба панҷгонаи бехтарин аз рӯи низоми соддаи пешниҳоди равондид ва шохроҳи Помир ба даҳ роҳи зеботарини дунё шомил шуда, пойтахти мамлакат – шаҳри Душанбе ба даҳгонаи мавзеҳои бехатар аз рӯи таъмини амният ворид гардид.

Бо вучуди ин ҳама ва бо дарназардошти соли ҷамъбасти ташаббуси «Солҳои рушди деҳот сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ», Кумитаи рушди сайёҳӣ, дигар сохтору мақомоти марбута, аз ҷумла роҳбарони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо вазифадор карда мешаванд, ки доир ба афзоиш додани саҳми соҳаи сайёҳӣ дар рушди иқтисоди кишвар ва ҳалли масъалаҳои иҷтимоӣ барои ба меъёрҳои байналмилалӣ мутобиқ намудани хизматрасониҳо, дарёфти роҳҳои нави ташкили инфрасохтори сайёҳӣ, ҷалби ҳарчи бештари сайёҳони дохиливу хориҷӣ, баҳусус, рушди сайёҳии дохилӣ чораҳои аввалиндараҷа андешанд.

Муҳтарам вакилони халқ!

Ҳалли масъалаҳои иҷтимоӣ, яъне соҳаҳои илму маориф ва тандурустӣ ҳамеша дар меҳвари сиёсати давлату Ҳукумати мамлакат қарор дорад.

Соли гузашта дар кишвар 157 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ, ибтидоӣ, миёнаи касбӣ ва синфхонаҳои иловагӣ барои 63000 ҷойи нишаст бунёд ва ба истифода супорида шуданд.

Умуман, аз соли 1991 то ба имрӯз дар мамлакат 3020 иншооти соҳаи маориф бо зиёда аз 1 миллиону 300 ҳазор ҷойи нишаст сохта, ба истифода супорида шудааст.

Мо барои бехтар кардани сатҳи сифати таълим дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот бояд тамоми шароити заруриро муҳайё карда, дар ин раванд масъулияти падару модар, аҳли ҷома ва омӯзгоронро боз ҳам баланд бардорем.

Дар ин ҷода муассисаҳои типии нави замони истиқлол – мактабҳои президентӣ ва литсею гимназияҳо пешсаф буда, ҳар сол беш аз 97 фоизи хатмкунандагони ин муассисаҳо сазовори номи донишҷӯи муассисаҳои таҳсилоти олии кишвар ва хориҷ аз он мегарданд.

Вазорати маориф ва илму зарур аст, ки ташаббусу таҷрибаи ин мактабҳоро доир ба баланд бардоштани сатҳи сифати таълим дар ҳамаи муассисаҳои таълимии кишвар васеъ татбиқ намояд.

Бо мақсади боз ҳам бехтар кардани сифати таълим дар Паёми соли гузаштаи Президент ба Маҷлиси Олӣ солҳои 2020 – 2040 «Солҳои омӯзиш ва рушди фанҳои риёзӣ, дақиқ ва табиӣ дар соҳаи илму маориф» эълон гардиданд ва ҷиҳати татбиқи ин ташаббус аз ҷониби Ҳукумати мамлакат нақшаи чорабиниҳо барои солҳои 2020 – 2025 қабул карда шуд.

Вазоратҳои молия, маориф ва илм, Академияи миллии илмҳо ва вазорату кумитаҳои, ки дар сохторашон муассисаҳои таълимӣ доранд, вазифадор карда мешаванд, ки якҷо бо роҳбарони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо дар мавриди амалӣ намудани қарори зикршуда ба саҳлангорӣ роҳ надиҳанд ва ҷиҳати таҷҳизонидани кабинетҳои фанҳои риёзиву дақиқ ва табиӣ тадбирҳои фаврӣ андешида, аз натиҷаи корҳо ба Ҳукумати мамлакат гузориш диҳанд.

Илова бар ин, зарур мешуморам, ки ба хотири боз ҳам бештар ба омӯзиши илмҳои риёзиву дақиқ ва табиӣ ҷалб кардани наврасону ҷавонон, олимону муҳаққиқон ва устодону омӯзгорон ҳамасола озмунӣ ҷумҳуриявӣ зери унвони «Илм – фуруғи маърифат» гузаронида шавад.

Озмунҳои қаблӣ, аз ҷумла «Тоҷикистон – Ватани азизи ман» ва «Фуруғи субҳи доноӣ китоб аст» як нуктаи бисёр муҳимро собит намуданд: дар байни наврасону ҷавонони мо

истеъдодҳои нодир ба воя расида истодаанд, ки мо бояд онҳоро ҳамаҷониба дастгириву ҳавасманд гардонем.

Умедворам, ки дар озмуни навбатӣ истеъдодҳои наврасу ҷавон донишу маҳорати ҳешро санҷида, дар оянда барои пешрафти илмҳои риёзӣ ва табиӣ нақши арзишманд мегузоранд.

Бинобар ин, зарур аст, ки ташкил ва баргузори ин чорабинӣ дар сатҳи бисёр баланд ба роҳ монда, маблағи барои ҷоизаҳо пешбинигардида зиёд карда шавад.

Ҳамчунин, ба Ҳукумати мамлакат, Вазорати маориф ва илм, Маркази миллии тестӣ, ҳамаи сохтору мақомоти давлатӣ, аз ҷумла роҳбарони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо супориш дода мешавад, ки ғолибони озмуноҳоро аз рӯи интихоби ҳудудон ба муассисаҳои таҳсилоти олии бидуни имтиҳон қабул карда, барои ҳавасмандгардонии моддиву маънавии омӯзгорон ва падару модарони онҳо тадбирҳои иловагӣ андешанд.

Ҳадафи Роҳбари давлат аз ин ташаббусҳо баланд бардоштани сатҳи саводу маърифатнокии мардум ва дар навбати аввал, наврасону ҷавонон, тақвияти ҳисси миллӣ, ватандӯстиву ватанпарварӣ, ҳувияти миллӣ, арҷгузорӣ ва омӯхтани забон, таърих, фарҳанги бостонии тоҷикон, тавсеаи доираи донишу ҷаҳонбинии илмиву техникӣ ва рушди илмҳои дақиқу табиӣ дар кишвар мебошад.

Дар баробари ин, бояд гуфт, ки яке аз мушкилоти асосӣ дар соҳаи маориф норасоии муассисаҳои таҳсилоти томактабӣ дар аксари шаҳру ноҳияҳо мебошад.

Соли гузашта ҳамагӣ 14 муассисаи томактабӣ барои 2520 кӯдак бунёд гардидааст, ки ин нишондиҳанда ба талаботи рӯз ҷавобгӯ нест.

Аз ин рӯ, ба роҳбарони вазоратҳои маориф ва илм, рушди иқтисод ва савдо, молия, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ, раисони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо супориш дода мешавад, ки бо ҷалби соҳибкорон ва дигар сарчашмаҳои маблағгузорӣ ҷиҳати бунёди кӯдакгонҳо ва марказҳои инкишофи кӯдакон тадбирҳои зарурӣ роҳандозӣ карда, ба ин масъала бисёр

ҷиддӣ ва бо масъулияти баланд муносибат намоянд.

Ҷунони борҳо хотирнишон карда будам, то замони истиқлол дар Тоҷикистон ҳамагӣ 13 муассисаи таҳсилоти олии касбӣ бо 69000 донишҷӯ фаъолият мекард.

Имрӯз шумораи муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ба 41, донишҷӯён ба 245 ҳазор ва бо иловаи донишҷӯёне, ки дар хориҷи кишвар таҳсил меkunанд, ба 285 ҳазор нафар расидааст.

Бо вучуди ин, таъкид месозам, ки аз ҷониби роҳбарони Вазорати маориф ва илм, муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ дар масъалаи қабули доктарагон ва тарбияи кадрҳо, пеш аз ҳама, ба сифат эътибори аввалиндараҷа дода шавад.

Вазорати маориф ва илм, ҳамчунин, вазифадор карда мешавад, ки дар тамоми зинаҳои таҳсилот – аз муассисаҳои томактабӣ сар карда, то гимназияву литсейҳо ва зинаҳои дигари таҳсилот ба таври ҳатмӣ омӯхтани забонҳои хориҷӣ, махсусан, забонҳои русиву англисӣ ва технологияҳои иттилоотиро ташкил карда, назорати қатъии сифати таълимро дар ин самт ба роҳ монад.

Таҳсили ҷавонон дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва илмии кишварҳои хориҷӣ яке аз ибтикороти муҳимми Ҳукумати мамлакат дар самти рушди илму маориф маҳсуб меёбад.

Ҳоло дар хориҷи кишвар зиёда аз 40000 нафар донишҷӯ, магистр ва аспирантҳои мо ба таълим фаро гирифта шудаанд.

Мо бояд тавассути стипендияи байналмилалӣ Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дурахшандагон», барномаҳои байналмилалӣ ва дигар имконоти мавҷуда таҳсили ҷавонони боистеъдодро дар хориҷи мамлакат вусъат бахшем.

Ба хотири ҳавасмандгардонии донишҷӯён ва муҳаққиқони ҷавон мо соли гузашта маблағ ва шумораи гирандагонии стипендияи президентиро хеле зиёд кардем.

Ҳамчунин, охири соли гузашта барои олимону омӯзгорони фанҳои риёзӣ, дақиқ ва табиӣ ҷоизаи махсуси давлатӣ таъсис дода шуд, ки ҳар сол 15 нафар беҳтаринҳо метавонанд соҳиби он гарданд.

Бо мақсади дастгирии давлатӣ ва тақвияти вазъи иҷтимоии донишҷӯёну магистрҳо ва аспиранту докторантҳо пешниҳод менамоем, ки стипендияи онҳо аз 1-уми сентябри соли 2021 ба андозаи 30 фоиз зиёд карда шавад.

Тибқи маълумот ҳар сол аз институтҳои Академияи миллии илмҳо, академияҳои соҳавӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии касбии кишвар то 500 нафар омӯзгорон ва олимону муҳаққиқон барои табодули таҷриба, бозомӯзӣ, таҳсил дар зинаҳои магистратура, аспирантура ва докторантура сафарбар карда мешаванд, вале ин ҳоло ҳам кам аст.

Академияи миллии илмҳо, академияҳои соҳавӣ ва муассисаҳои таҳсилоти олии касбии кишварро зарур аст, ки ба ин масъала дар оянда низ диққати аввалиндараҷа диҳанд.

Вобаста ба ин, ба Вазорати маориф ва илм, Академияи миллии илмҳо ва Вазорати рушди иқтисод ва савдо супориш дода мешавад, ки чиҳати ҳарчи бештар ба хориҷи кишвар фиристодани ҷавонони боистеъдоду лаёқатманд аз рӯи равияи илмҳои дақиқ, риёзӣ ва табиӣ «Барномаи тайёр кардани кадрҳои ҷавони илмӣ барои солҳои 2021 – 2030»-ро таҳия карда, дар муддати се моҳ ба Ҳукумати мамлакат пешниҳод намоянд.

Мо дар даврони соҳибистиклолии кишвар пояҳои моддиву техникӣ, озмоишгоҳӣ ва кадрӣ муассисаҳои илмӣ Академияи миллии илмҳоро пайваста таҳким баҳшида истодаем.

Масалан, агар соли 1991 дар зинаи аспирантураи Академияи миллии илмҳо ҳамагӣ 148 нафар ҷавонон таҳсил карда бошанд, соли 2020 шумораи онҳо ба 1200 нафар расида, қариб 8 баробар зиёд шудааст.

Шумораи аъзои Академияи миллии илмҳо низ ду баробар зиёд гардидааст.

Олимонро зарур аст, ки корҳои илмиву таҳқиқотиро дар доираи самтҳои, ки Ҳукумати мамлакат муайян кардааст, вусъат бахшида, дар рушди иқтисоди миллии кишвар фаъолона сармат гузоранд.

Дӯстони арҷманд!

Бо дарназардошти он ки тандурустӣ яке аз соҳаҳои муҳимтарини иҷтимоӣ мебошад,

Ҳукумати Тоҷикистон дар даврони истиклол маблағгузорию соҳаи тандурустиро ҳамасола зиёд карда, то 2,1 миллиард сомонӣ расонидааст.

Дар ин давра зиёда аз 1300 муассисаи нави тиббӣ бунёд гардида, қариб 25 ҳазор кадрҳои дорой маълумоти олии ва 147 ҳазор нафар кормандони миёнаи тиббӣ тайёр карда шудаанд.

Ҳоло дар соҳаи тандурустии кишвар қариб 110 ҳазор нафар кормандон фаъолият мекунанд, ки аз онҳо 75 ҳазор нафарашон табибон ва кормандони миёнаи тиббӣ буда, беш аз 68 фоизро занон ташкил медиҳанд.

Бо истифода аз фурсат, ба ҳамаи кормандони соҳаи тандурустӣ, махсусан, ба табибон ва ҳамшираҳои шафқат, ки дар шабу рӯзҳои авҷи бемории сироятии कोरोनाвирус ба савганди касбии худ содиқ монда, барои табobati мардуми Тоҷикистон софдилона заҳмат кашиданд ва ҷони ҳазорон нафар ҳамватанонамонро аз марг наҷот доданд, бори дигар сипосу миннатдории самимӣ баён менамоем.

Ҳамчунин, ба кулли сокинони кишвар, ки дар чунин давраи душвору вазнин сабру таҳаммул нишон дода, ба воҳимаву таҳлука наафтоданд, баръакс, муттаҳид шуда, эҳтирому иззати ҳамдигарро ба ҷо оварданд, табибон ва оилаҳои онҳоро дастгирӣ карданд ва баробари Ҳукумат заҳмат кашиданд, инчунин, ба соҳибкорони ватандӯст ва дигар шахсон саховатпеша, ки ба муассисаҳои тандурустӣ, табибон ва оилаҳои камбизоат бо таҷҳизоти тиббӣ, доруворӣ ва маводи ғизоӣ кумак расониданд, сипоси бепоён мегӯям.

Мо имрӯз шукрона мекунем, ки аз оғози моҳи январ дар кишварамон бемории сироятии КОВИД – 19 аз байн рафтааст.

Лекин ин чунин маънӣ надорад, ки мо ба саломатии худ ва атрофиёнамон бепарвой зоҳир намоем, балки чун пештара бояд ҳушёр бошем, ба қоидаҳои беҳдошти шахсӣ-ву ҷамъиятӣ эътибори ҷиддӣ диҳем ва ҳамдигарро эҳтиёт кунем.

Дар соли 2020 аз ҳисоби маблағҳои буҷетӣ барои муассисаҳои тиббӣ дар ҳаҷми қариб 1 миллиард сомонӣ таҷҳизоти зарурӣ, доруворӣ ва маводи муҳофизатӣ харидорӣ карда шуд.

Дигар самти афзалиятноки соҳаи тандурустӣ ба талаботи замони муосир мутобиқ гардонидани шароити муассисаҳои тиббӣ мебошад.

Бо ин мақсад, дар соли 2020–ум 108 иншооти нави тандурустӣ бунёд ва 283 иншоот аз таъмири асосӣ бароварда шуд.

Таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки солҳои охир сироятҳои бо барангезандагони ҳар гуна бемориҳо ба яке аз мушкилоти асосии соҳаи тандурустӣ табдил ёфтааст.

Аз ин лиҳоз, Вазорати тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолиро зарур аст, ки масъалаи таъсиси Маркази ҷумҳуриявӣ микробиология ва вирусшиносиро мавриди омӯзиш қарор дода, пешниҳодҳои худро оид ба ҳалли ин масъала ба Ҳукумати мамлакат манзур намояд.

Соли 2020 барои тақвият бахшидани дастгирии иҷтимоии нафақахӯронро маъҷубон, кӯдакони یتим ва оилаҳои камбизоат як қатор чораҳои судманд роҳандозӣ гардида, ба зиёда аз 700 ҳазор нафар сокинон аз гурӯҳҳои осебпазири ҷомеа ба маблағи беш аз 250 миллион сомонӣ кумақҳои иловагӣ иҷтимоӣ пардохта шуданд.

Ҳукумати кишвар ба масъалаи ҳифзи саломатӣ ва нигоҳубини یتимону маъҷубон ва пиронсолону бепарасторон мунтазам ғамхорӣ зоҳир карда, барои беҳтар сохтани шароити иҷтимоии онҳо тадбирҳои саривақтиро амалӣ менамояд.

Бо мақсади идомаи тадбирҳои Ҳукумати мамлакат дар самти дастгирии давлатии гурӯҳҳои осебпазири аҳоли, пешниҳод мена-

моем, ки аз 1–уми сентябри соли 2021 нафақаи маъҷубон аз синни кӯдакӣ, ки дар асоси қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи таъмини нафақаи шахрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон” ва «Дар бораи нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ» таъйин шудааст, ба андозаи 20 фоиз зиёд карда шавад.

Нафақаи кӯдакони маъҷуби то 18 - сола, ки дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ» таъйин шудааст, ба андозаи 20 фоиз, инчунин, нафақаи маъҷубони гурӯҳи яқум, ки дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ» таъйин гардидааст, ба андозаи 50 фоиз баланд бардошта шавад.

Ин иқдом имкон медиҳад, ки шароити иҷтимоии қариб 100 ҳазор нафар шахрвандон аз гурӯҳҳои осебпазири зикршуда беҳтар гардад.

Дар ин замина, ба Ҳукумати мамлакат супориш дода мешавад, ки барои бунёди се мактаб – интернати Президентӣ барои یتимони кулл дар вилоятҳои Хатлону Суғд ва шаҳри Душанбе чораҷӯӣ намояд.

Зарур аст, ки дар ин муассисаҳо мисли мактабҳои байналмилалӣ Президентӣ шароити беҳтарини таҳсил ва зиндагӣ муҳайё карда шавад.

Кумитаи меъморӣ ва сохтмон яқчо бо Дирексияи сохтмони иншооти ҳукуматӣ то аввали моҳи октябр лоиҳаи ин муассисаҳоро таҳия ва барои мувофиқа ба Роҳбари давлат пешниҳод намояд.

Вобаста ба ин, ба Ҳукумати мамлакат, Вазорати маориф ва илм, раисони вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо ва роҳбарони муассисаҳои таълимӣ супориш дода мешавад, ки барои соҳибкасбу соҳибҳунар гардидани ҳар як یتими кулл, соҳиби ҷойи қор ва зиндагии мустакилона шудани онҳо тамоми тадбирҳои заруриро амалӣ намоянд.

Дар сиёсати давлату Ҳукумати Тоҷикистон танзими муносибатҳои меҳнатӣ, рушди бозори меҳнат ва бо шуғл таъмин намудани аҳоли мавқеи асосӣ дорад.

Вале бояд гуфт, ки тибқи таҳлилҳо сатҳи касбияти коргарон ҳанӯз ба талаботи

бозори меҳнат ҷавобгӯӣ набуда, ин масъала ба ислоҳоти ҷиддӣ ниёз дорад.

Дар ҷараёни ислоҳот як масъаларо ба эътибор бояд гирифт, ки имрӯз дар Тоҷикистон зарурат ва талабот барои ҷорӣ намудани омӯзиши садҳо ихтисоси дигар вучуд дорад.

Ҳоло дар кишвар 62 муассисаи таҳсилоти ибтидоии касбӣ аз рӯи 97 ихтисос ва 5 маркази таълими калонсолон бо 41 филиал ва 21 намоёндагӣ аз рӯи 93 касб кадрҳои коргарӣ тайёр мекунад.

Дар асоси дастури мо имсол дар заминаи литсею коллеҷҳои техники боз 47 маркази ҳунарҳои милли ва муосир барои омӯзиши 50 касбу ҳунар ба ҷаъолият шурӯъ менамояд.

Аммо аз рӯи маълумот қисми зиёди таҷҳизоти таълимӣ дар ин муассисаҳо фарсуда гардида, истифодаи таҷҳизоти технологияҳои муосир омӯзонида намешавад.

Илова бар ин, дар муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ ва марказҳои таълими калонсолон китобҳои дарсӣ ва таҳассусӣ намерасанд.

Аз ин рӯ, барои ислоҳоти ҷиддӣ, азнавсозии низоми таълим ва таҳкими заминаҳои моддиву техникии муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ ҷораҳои мушаххас андешида шаванд.

Ҳамзамон бо ин, ба вазоратҳои меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳоли, маориф ва илм супориш дода мешавад, ки барои таҷдиди назар кардани барномаву нақшаҳои таълими касбҳои коргарӣ ва ҳунарҳои мардумӣ ва таъмини муассисаҳои зикршуда бо китобҳои дарсӣ ҷораҳои заруриро ба роҳ монанд.

Вобаста ба ин, зарур мешуморам, ки ба ҳар як муассисаи таҳсилоти ибтидоии касбӣ аз ҳисоби аъзои Ҳукумат, вакилони парламент, роҳбарони сохтору мақомоти марказӣ ва шаҳру ноҳияҳо якнафарӣ ба ҳайси сарпараст вобаста карда, дар зарфи ду соли оянда тамоми мушкilotу масъалаҳои ҷойдоштаи онҳо ҳаллу ҷарр карда шаванд.

Дар сиёсати иҷтимоии давлату Ҳукумати Тоҷикистон ба масъалаи баланд бардоштани мақоми занону бонувон дар ҳаёти ҷомеа диққати ҷиддӣ дода мешавад.

Мувофиқи натиҷаҳои интиҳоботи соли 2020 ба Маҷлиси миллии Маҷлиси Олӣ 8

нафар занон ё 25,8 фоиз ва Маҷлиси намоёндагон 15 нафар ё 23,8 фоиз интиҳоб шуданд, ки нисбат ба интиҳоботи гузашта қариб 4 фоиз зиёд мебошад.

Шумораи занон дар маҷлисиҳои вакилони халқи шаҳри Душанбе ба 41,5 фоиз, вилоятҳои Хатлон қариб 35 фоиз, Суғд беш аз 33 фоиз, Вилояти Мухтори Кӯҳистони Бадахшон зиёда аз 34 фоиз ва шаҳру ноҳияҳои тобеи ҷумҳурӣ қариб 30 фоиз расидааст.

Занону бонувони лаёқатманд ва соҳибкасбу баландихтисос ба хизмати давлатӣ ва идоракунии давлат торафт бештар ҷалб гардида истодаанд.

Ба ҳолати якуми январӣ соли 2021 аз шумораи умумии 19210 нафар хизматчиёни давлатӣ 4485 нафар ё 23,4 фоизро занон ташкил медиҳанд.

Саҳми занон дар рушди соҳаҳои илму маориф ва тандурустии мамлакат торафт афзуда истодааст. Имрӯз дар соҳаи маорифи кишвар 73 фоиз ва тандурустиву ҳифзи иҷтимоии аҳоли қариб 68 фоизро занону бонувон ташкил медиҳанд.

Ҷаъолияти бонувон дар соҳаи кишоварзӣ ва рушди иқтисодии кишвар низ назаррас буда, ҳоло шумораи роҳбарони хоҷаҳои деҳқонӣ аз ҳисоби занон 35600 нафар ва занони соҳибкор 77400 нафарро ташкил медиҳад.

Ҷудо намудани қарз яке аз василаҳои бештар намудани шароити иқтисодии занон ва оилаҳо мебошад. Соли 2020 ба занону бонувони соҳибкор ба маблағи 2 миллиарду 100 миллион сомонӣ қарз дода шудааст.

Ҳукумати мамлакат ташаббусҳои занону бонувони кишварро минбаъд низ дастгирӣ карда, ба хоҳири ҷалби бештари онҳо ба вазифаҳои роҳбарикунанда тадбирҳои иловагиро амалӣ мегардонад.

Бо ин мақсад, ба Кумитаи кор бо занон ва оила супориш дода мешавад, ки лоиҳаи қарори Ҳукумати мамлакатро дар бораи «Стратегияи миллии ҷаъолгардонии нақши занон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021 – 2030» ва нақшаи амалисозии онро барои солҳои 2021 – 2025 таҳия ва пешниҳод намояд.

Чавонони мо дар рушди тамоми соҳаҳои иқтисодиву иҷтимоии кишвар саҳми бисёр арзишманд гузошта, нақши онҳо аз иштирок дар бунёди иншооти азими мамлакат то хизмати содиқона дар сафҳои Қувваҳои Мусаллаҳ – ҳифзи сарҳади давлатӣ, суботу оромии давлат ва ҳаёти осоиштаи мардуми Тоҷикистон арзандаи таҳсин ва боисифтихори ҳар яки мо мебошад.

Солҳои охир саҳми чавонон дар рушди варзиш ва оммавигардонии он ва тарғиби тарзи ҳаёти солим дар миёни аҳли ҷомеа назаррас мебошад.

Агар то соли 1991 дар мамлакат ҳамагӣ қариб ҳазор иншооти варзиш фаъолият дошта бошад, пас соли 2020 шумораи онҳо ба 10220 расонида шуд.

Яъне шумораи иншооти варзиш дар даврони соҳибистиклолӣ беш аз нӯҳ баробар зиёд гардидааст.

Танҳо соли 2020, яъне соли пандемия ва шароити мушкили иқтисодиву молиявӣ барои наврасону чавонон дар шаҳру ноҳияҳои кишвар 147 иншооти варзиш бо ҳарчи 1 миллиарду 63 миллион сомонӣ сохта, ба истифода дода шудааст.

Мо ба хотири ҳавасманд намудани варзишгарон соли 2015 Ҷоизаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистонро дар соҳаи варзиш таъсис додем, ки то имрӯз қариб 200 нафар варзишгарони чавон соҳиби он гардидаанд.

Мо минбаъд низ ба рушди соҳаи варзиш, оммавигардонии он, ташаккули тарзи ҳаёти солим ва ҷалби боз ҳам бештари чавонон ба ҳаёти сиёсии ҷомеа, баланд бардоштани майлу рағбати онҳо ба илмомӯзиву навоарӣ, дарёфту дастгирӣ кардани истеъдодҳои чавон ва бунёди инфрасохтори замонавии мучаҳҳаз бо лавозимоти зарурӣ барои чавонон диққати аввалиндараҷа медиҳем.

Мо бояд ба рушди забони шево ва шоиронаи тоҷикӣ низ эътибори аввалиндараҷа диҳем. Чунки забони давлатӣ яке аз сарватҳои муқаддас ва гаронбаҳотарини мо мебошад.

Дар шароити ҷаҳонишавӣ, яъне таҳочуми фарҳангиву забонӣ моро зарур аст, ки баробари омӯзиши забонҳои хориҷӣ, аз

ҷумла русӣ ва англисӣ барои пешрафти забони тоҷикӣ ва тавсеаи доираи истифодаи он мунтазам кӯшиш ва ғамхорӣ намоем.

Хотирнишон месозам, ки ин вазифаи ҳар як фарди ватандӯст, аз ҷумла, падару модарон, омӯзгорон, аҳли маориф, илм, зиёиёни кишвар, кормандони воситаҳои ахбори омма ва адибону олимони мамлакат мебошад.

Тоҷикон фарҳанги бисёр ғани ва таърихи басо пурифтихори бостонӣ доранд.

Масалан, танҳо таърихи 5500 – солаи Саразм, ки аз ҷониби олимони сатҳи ҷаҳонӣ, марказҳои муътабари илмӣ дунё ва созмони бонуфузи байналмилалӣ ЮНЕСКО эътирофу тасдиқ шудааст, далели раднопазир ва бебаҳси қадимӣ будани миллати тоҷик мебошад.

Арҷ гузоштан ба фарҳангу таърихи бостонии миллат ва омӯхтани он, инчунин, аз худ кардани мероси ҷовидонаи садҳо ва ҳазорон нафар фарзандони фарзонаи халқамон, яъне шоирону адибон ва олимону мутафаккирони барҷастаи миллат вазифаи ҳар як соҳибватан мебошад.

Мо ба хотири ҳифзи ёдгориҳои таърихӣ ва таъмиру нигоҳдории онҳо хеле корҳои созандаро оғоз кардаем ва кӯшиш дорем, ки тавассути созмонҳои бонуфузи байналмилалӣ мероси моддӣ ва ғайримоддӣ кишварамонро ба аҳли олам ҳарчи бештар муаррифӣ намоем.

Вобаста ба ин, вазоратҳои маориф ва илм, фарҳанг ва Академияи миллии илмҳо вазифадоранд, ки ҷиҳати омӯхтани таърих ва мероси маънавии халқи тоҷик тадбирҳои зарурӣ андешида, омӯзиши ҳатмии таърихи халқи тоҷик, забони давлатӣ ва ҷуғрофияи Тоҷикистонро дар муассисаҳои таълимашон ба забони ақаллиятҳои миллии дуруст ба роҳ монанд ва китобҳои дарсиро барои ин муассисаҳо сари вақт таҳия, тарҷума ва дастрас созанд.

Ҳозирини гиромӣ!

Соли сипаришуда ҳаёти нави Маҷлиси миллий ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон интиҳоб гардид ва ман дар нахустичлосияҳои онҳо иштирок карда, фикру мулоҳизаҳои худро оид ба руш-

ду такмили қонунгузорӣ ва таҳкими минбаъдаи фаъолияти парламент иброз намуда будам.

Бовар дорам, ки вакилони халқ тавассути қабули қонуну қарорҳо дар пешрафти ҷомеа минбаъд низ сахми худро мегузоранд.

Вале фаъолияти онҳо набояд бо қабули қонуну қарорҳо маҳдуд гардад. Яъне вакилон вазифадоранд, ки дар ҳамкорӣ бо мақомоти татбиқкунандаи қонунҳо чихати ба талаботи рӯз мутобиқ намудани онҳо сахм гузоранд ва бо истифода аз ҳуқуқи ташаббуси қонунгузорӣ лоиҳаи қонунҳои ба талаботи рушду пешрафти ҷомеа мувофиқро омода ва пешниҳод намоянд.

Итминон дорам, ки мақоми олии қонунбарори кишвар таҷрибаи гузаронидани муҳокимаҳои парламенти тақвият бахшида, дар ин раванд қонунҳо, амалияи татбиқи онҳо, барномаҳои иҷтимоиву иқтисодӣ ва дигар масъалаҳои мубрами рӯзро баррасӣ карда, дар пешрафти ҳаёти ҷомеа сахми арзишманд мегузорад.

Дар баробари ин, вакилони ҳамаи сатҳҳо – аз аъзои Маҷлиси миллий ва вакилони Маҷлиси намояндагон сар карда, то вакилони маҷлисиҳои маҳаллӣ ва ҷамоатҳо ҳамчун шахрвандони кишвар, пеш аз ҳама, ҳудашон бояд фаъол ва ташаббускору ташкилотчӣ бошанд, нақши худро дар таҳкими рукнҳои давлатдорӣ софдилона иҷро намоянд, дар вуҷҳат додани корҳои фаҳмондадихӣ ва ободониву созандагӣ дар ҳавзаҳои интиҳоботи худ ва амалӣ намудани сиёсати давлат дар маҳалҳо сахми содиқонаву ватандӯстона гузоранд.

Ман дар воҳӯрӣ бо судяҳо моҳи ноябри соли 2019 вобаста ба масъалаҳои таъмини қонуният ва адолати судӣ, тарбияи кадрҳои кордону поквичдон ва дорои сатҳи баланди касбият, роҳ надодан ба кирдорҳои коррупсионӣ ва бартарафсозии баъзе камбудҳои дар фаъолияти мақомоти судӣ ҷойдошта ибрази андеша карда будам.

Аз ин рӯ, роҳбарияти Суди Олӣ ва Суди Олии иқтисодӣ бояд ба масъалаҳои баланд бардоштани малакаи касбии судяҳо, тайёр намудан ва интиҳобу ҷобаҷогузориҳои дурусти

кадрҳо эътибори ҷиддӣ диҳанд.

Вазъи тағйирёбандаи ҷаҳони имрӯза ва хусусияти устувор пайдо намудани зухуроти хатарноки замони муосир, аз ҷумла терроризму экстремизм, қочоқи силоҳ, гардиши ғайриқонунии маводи муҳаддир, киберҷиноятҳо ва дигар ҷиноятҳои фаромиллӣ, ки башариҷтро ба ташвиш овардаанд, моро водор месозад, ки ба масъалаҳои таъмини амнияти кишварамон диққати аввалиндараҷа диҳем.

Зеро пайравони созмонҳои террористиву экстремистӣ барои ноором сохтани вазъият дар ҷомеа ва тафриқаандозиву барангехтани низоъҳои диниву мазҳабӣ кӯшиш карда, барои гумроҳ сохтани сокинони мамлакат, баҳусус, ҷавонон ва ба созмонҳои манъшуда ҷалб намудани онҳо аз шабакаҳои интернетӣ васеъ истифода мебаранд.

Таъкид месозам, ки ҳоинони миллат ва хоҷаҳои хориҷии онҳо то ҳанӯз аз нақшаҳои нопоку ғаразнокӣ худ, ки ибтидои солҳои 90 –ум доштанд, даст накашидаанд.

Онҳо то ба ҳол аз хориҷи кишвар бо тамоми роҳу воситаҳо кӯшиш карда истодаанд, ки ҷомеаи моро ноором сохта, фарҳангу мазҳаби бегонаро ба сари мардуми мо таҳмил кунанд.

Мардуми шарифи Тоҷикистон, махсусан, ҷавонони бонангу номуси кишвар инро набояд фаромӯш кунанд ва бояд ҳамеша хушёру зирак бошанд.

Тавре ки ман борҳо таъкид карда будам, фаъолияти ҷунин равияҳои экстремистӣ, радикалӣ ва хурофотпарастӣ яке аз омилҳои асосии хатарзо барои имрӯзу фардои Тоҷикистон ва дигар кишварҳои минтақа ба шумор меравад ва аз мо андешидани ҷораҳои муштаракро талаб менамояд.

Бо мақсади идомаи корҳо дар ин самт, Прокуратураи генералӣ вазифадор карда мешавад, ки лоиҳаи нави «Стратегияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба муқовимат ба терроризм ва экстремизм барои солҳои 2021 – 2025»-ро таҳия ва ба баррасии Ҳукумат пешниҳод намояд.

Мо борҳо эълон намудаем, ки Тоҷикистон дар арсаи мубориза бар зидди терроризму экстремизм, қочоқи силоҳ, маводи муҳад-

дир киберчинояткорӣ ва дигар чиноятҳои му-ташаккили фаромиллӣ шарики табиӣи давлатҳо ва созмонҳои байналмилалӣ мин-тақавӣ мебошад.

Аз ин рӯ, Прокуратураи генералӣ, вазо-рати корҳои дохилӣ ва Кумитаи давлатии ам-нияти миллиро зарур аст, ки ҳамкориро бо сохторҳои марбутаи давлатҳои хориҷӣ ва минтақавӣ байналмилалӣ дар ин самт тақвият бахшанд.

Коррупсия зухуроти номатлуб ва барои ҷомеа хатарнок ба ҳисоб рафта, мубориза бар зидди он вазифаи асосии мақомоти давлатӣ, ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ ва ҳар як соки-ни кишвар мебошад.

Аз ин лиҳоз, барои пешгирӣ кардани кирдорҳои коррупсионӣ, фароҳам овардани фазои оштинопазир ба он ва ба ин раванд ҷалб намудани тамоми мақомоти давлатӣ, воситаҳои ахбори омма ва ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ аз ҷониби субъектҳои мубориза бар зидди коррупсия бояд ҷорачӯӣ карда ша-вад.

Ҳукумати Тоҷикистон бо дарназар-дошти вазъи мураккаби минтақа ба таҳкими доимии ҳифзи сарҳад, махсусан, сарҳади Тоҷикистону Афғонистон диққати аввалин-дараҷа дода, барои пешгирӣ кардани қочоқи маводи муҳаддир, силоҳ, адабиёти экстре-мистӣ ва дигар чиноятҳои фаромиллӣ дар ҳатти сарҳади давлатӣ тадбирҳои зарурӣ меандешад.

Хотирнишон месозам, ки ин тадбирҳо на танҳо ба ҷомеаи манфиатҳои кишвари мо, балки ба оромиву суботи кишварҳои дуру наздик, бахусус, кишварҳои минтақа низ му-соидат менамоянд.

Вобаста ба ин, Кумитаи давлатии амни-яти милли вазифадор карда мешавад, ки дар ҳамкорӣ бо дигар сохторҳои низомӣ ва мақо-моти ҳифзи ҳуқуқи кишвар ҷиҳати ҷомеаи устувори сарҳади давлатӣ ва дар сатҳи ба-ланд нигоҳ доштани омодабошии ҷангии ҷузъу томҳои Қўшунҳои сарҳадӣ пайваста ҷорачӯӣ карда, назоратро дар ин самт боз ҳам ҷоннок намояд.

Вазъи имрӯзаи ҷаҳон ва минтақа моро водор месозад, ки ба масъалаи таъминоти

Қувваҳои Мусаллаҳи кишвар беш аз ҳар вақти дигар таваҷҷуҳи ҷиддӣ диҳем.

Зеро вазифаи аз ҷама муҳим – ҷомеаи марзу буми давлат, таъмини амнияти давлату миллат ва ҳифзи суботу оромии ҷомеа, пешгирӣ ва бартараф кардани ҷама гуна таҳдиду хатарҳои берунӣ, таъмини волоияти қонун ва тартиботи ҷамъиятӣ ба зиммаи Қув-ваҳои Мусаллаҳ ва мақомоти ҳифзи ҳуқуқ вогузор гардидааст.

Тақвияти иқтидори мудофиавии ки-швар ва омодабошии ҷангӣ аз тайёр кардани кадрҳои соҳибкасбу содиқ ба халқу давлати худ, рӯҳияи ватандӯстиву ватанпарастӣ ва худшиносиву ҳудодоҳии хизматчиёни ҳарбӣ вобаста мебошад.

Дар даврони истиқлоли давлатӣ дар до-хил ва хориҷи кишвар зиёда аз даҳ ҳазор нафар ҷавонони мо дар муассисаҳои таълими низомӣ таҳсил намуда, ҳамчун афсар дар ҷузъу томҳои гуногуни Қувваҳои Мусаллаҳ ба Ватан – Модар содиқона хизмат карда исто-даанд.

Имрӯз низ ҳазорҳо нафар ҷавонони мо дар ҷунин муассисаҳо таҳсил доранд.

Дар баробари ин, моро зарур аст, ки бо дарназардошти шароити имрӯза Қувваҳои Мусаллаҳи ҳудро азнавсозӣ кунем ва онҳоро бо техникаву лавозимоти пешрафтаи ҳарбӣ таъмин намоем.

Таъкид месозам, ки дар ҳолати тайёрии доимии ҷангӣ қарор доштани Қувваҳои Му-саллаҳ кафолати воқеии ҷомеа кардани давлат аз ҷама гуна таҳдиду хатарҳо мебо-шад.

Аз ин рӯ, аз ҷониби Вазорати мудофиа барои таҳия ва роҳандозии барномаҳои давлатӣ оид ба рушди саноати мудофиаи ки-швар, тақвият бахшидан ба фаъолияти корҳо-наҳои саноатӣ дар самти истехсоли амволи махсус ва таъмири техникаи ҳарбӣ, инчунин, таъмин намудани Қувваҳои Мусаллаҳи ки-швар бо силоҳу лавозимоти муосири ҷангӣ бояд тадбирҳои зарурӣ амалӣ карда шаванд.

Вазорати мудофиа, инчунин, вазифадор карда мешавад, ки корро бо захираҳои са-фарбарии ҳайати эҳтиётӣ тақвият бахшида, омӯзонидани онҳоро аз рӯи ихтисосҳои қайди ҳарбӣ дар шаҳру ноҳияҳо ба роҳ монад

ва ҷиҳати баланд бардоштани омодагии ҳарбии захираҳои сафарбарӣ, гузаронидани ҷамъомадҳои ҳарбӣ, таълими саҳроӣ ва машқҳои низомӣ бо истифода аз тарзу усулҳои муосир аҳамияти аввалиндараҷа диҳад.

Рохбарони вазорату сохторҳои низомӣ ва мақомоти ҳифзи ҳуқуқро зарур аст, ки муҳайё кардани шароити мусоиди хизмат ва зиндагӣ, мунтазам баланд бардоштани сатҳи касбияти афсарон, омодабошии ҷангӣ, омӯзиши касбии хизматчиёни ҳарбӣ, тарбияи онҳо дар рӯҳияи садоқат ба Ватан, риояи қатъии интизоми хизматӣ, талаботи ойинномаҳои ҳарбӣ, мубориза бо ҳама гуна ҳуқуқвайронкуниҳо, махсусан, кирдорҳои коррупсионӣ ва интиҳобу ҷобачогузориҳои дурӯсти кадрҳоро таъмин намоянд.

Вакилони муҳтарам!

Дар даврони соҳибистиклолӣ Тоҷикистон бо 178 кишвари ҷаҳон робитаҳои дипломатӣ барқарор карда, узви фаъоли созмонҳои бонуфузи байналмилалӣ ва минтақавӣ гардид.

Дар ин замина муносибатҳои дӯстона ва ҳамкориҳои мо, пеш аз ҳама, бо ҳамсояҳои наздикамон – кишварҳои Осиёи Марказӣ, ҳамчунин, Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил, ки дар низоми муносибатҳои байнидавлатии Тоҷикистон мақоми хосса доранд, дар ҳамаи самтҳо тақвият ёфта истодаанд ва мо ин сиёсатро дар оянда низ густариш медиҳем.

Масъалаҳои таҳкиму густариши ҳамкориҳои гуногунҷанба бо шарикони стратегӣ ва рушди мо - Федератсияи Россия, Ҷумҳурии Мардумии Чин, Иттиҳоди Аврупо ва Иёлоти Муттаҳидаи Амрико чун ҳамеша дар сарҳати авлавиятҳои сиёсати хориҷии Тоҷикистон боқӣ мемонанд.

Мо, ҳамчунин, мутобиқ бо ҳадафҳои дарозмуддати стратегияи худ муносибатҳои дӯстона ва ҳамкориҳои барои ҷонибҳо судмандро бо кишварҳои ба мо дӯсту хайрхоҳи ҷаҳони ислом, Ховари Миёна, Осиёи Ҷанубӣ, Ҷануби Шарқӣ, Уқёнуси Ором, Африқову Амрико ба роҳ монда, рушду тавсеа хоҳем бахшид.

Қобили зикр аст, ки Ҳукумати Тоҷикистон аз соли 2007 ислоҳоти низоми рафтуомади шахрвандони хориҷиро идома дода, ҳоло барои шахрвандони 112 кишвар тартиби соддаи таҳия ва ба расмият даровардани раводидро муқаррар кардааст.

Зарур аст, ки ҷиҳати ҷалби бештари сайёҳон ва сармоягузориҳои хориҷӣ ин раванд боз ҳам тақмил дода шавад.

Мо муносибатҳои шарикиро бо ҷомеаи ҷаҳонӣ дар ҷорҷӯии созмонҳои байналмилалӣ минтақавӣ роҳандозӣ намуда, рушди ҳамкориҳоро дар ин самт идома хоҳем дод.

Дар ин робита, мо ҳамкориро бо Созмони Милали Муттаҳид ва ниҳодҳои таҳассусии он, Созмони ҳамкориҳои Шанхай, Созмони Аҳдномаи амниятӣ дастҷамъӣ, Созмони амният ва ҳамкорӣ дар Аврупо, Созмони ҳамкориҳои иқтисодӣ ва Созмони ҳамкориҳои исломӣ, ҳамчунин, бо шарикони рушд ва ниҳодҳои молиявии байналмилалӣ минтақавӣ идома ва густариш медиҳем.

Соли ҷорӣ Тоҷикистон раёсатро дар сохторҳои бонуфузи минтақавӣ - Созмони ҳамкориҳои Шанхай ва Созмони Аҳдномаи амниятӣ дастҷамъӣ ба уҳда дорад.

Имсол аз таъсисёбии Созмони ҳамкориҳои Шанхай бист сол сипарӣ мегардад.

Тоҷикистон ҳамчун яке аз муассисони Созмони ҳамкориҳои Шанхай аз рӯзҳои аввали таъсис ёфтани он дар пешрафту такомули ин созмон саҳми босазо гузошта истодааст.

Тоҷикистон ба туфайли татбиқи пайғиронаи сиёсати хориҷии худ тавонист, ки то имрӯз дар баррасӣ ва ҳалли мушкилоти гуногуни глобалӣ низ саҳми назаррас гузорад.

Дар ин замина, Тоҷикистон дар арсаи байналмилалӣ ба ҳайси кишвари пешбар дар ҳалли масоили мубрами амниятӣ, обу экология ва тағйирёбии иқлим эътироф гардидааст.

Ҳифзи сулҳу субот ва таъмини амнияти пойдор дар минтақаи Осиёи Марказӣ, тавре ки борҳо таъкид карда будам, дар сархати авлавиятҳои калидии сиёсати хориҷии давлати мо қарор дорад.

Пӯшида нест, ки Тоҷикистон дар ҳатти пеши мубориза бар зидди таҳдиду ҳатарҳои замони муосир қарор дошта, дар таъмини амнияти минтақа нақши муҳим дорад.

Аз ин лиҳоз, мо минбаъд низ бо кишварҳои минтақа ва ҳамҷавор, аз ҷумла бо Ҷумҳурии Ислонии Афғонистон ва дигар шарикони худ ҳамкории зичу судмандро дар соҳаи амният идома хоҳем дод.

Мо итминон дорем, ки ба суботи амнияти пойдор дар Ҷумҳурии Ислонии Афғонистон метавон танҳо аз тариқи раванди сулҳе расид, ки аз ҷониби Ҳукумати Афғонистон ва мардуми он идора, назорат ва пеш бурда мешавад.

Идомаи муаррифии шоистаи нақшаҳои бунёдкорона, иқдомҳои сулҳҷӯёна ва азминиятҳои неку созандаи Тоҷикистон дар арсаи ҷаҳонӣ, ҳамчунин, ҳузури ғаёли кишвари мо дар раванди ҳалли ғасли мушкилоти олами муосир аз ҷумлаи ҳадафҳои мебошанд, ки барои расидан ба онҳо минбаъд низ кӯшиш ба ҳарч хоҳем дод.

Ба ин манзур, мо дар оянда низ ғаёлияти байналмилалӣ худро мутобиқ ба муқарроти Консепсияи сиёсати хориҷии давлатамон бо саъю талоши бештар идома хоҳем дод.

Ҳамватанони азиз!

Муҳтарам аъзои Маҷлиси миллӣ ва вакилони Маҷлиси намояндагон!

Ҳадафи олии давлат ва Ҳукумати мамлакат таъмин намудани рушди устувори иқтисодии кишвар тавассути баланд бардоштани самаранокии истифодаи захираву имкониятҳои мавҷуда, дарёфти манбаъҳои нави рушд, таракқӣ додани соҳаҳои илму маориф, тандурустӣ, инкишофи нерӯи инсонӣ ва бо ҳамин

беҳтар кардани сатҳу сифати зиндагии мардуми шарифи Тоҷикистон мебошад.

Дар ин раванд, таҳким бахшидан ба нуфузу обрӯи Тоҷикистон дар арсаи байналмилалӣ низ аз ҷумлаи ҳадафҳои муҳимтарини мо ба ҳисоб меравад.

Ин ҳадафҳо, дар навбати аввал, аъзои Ҳукумат, вакилони мардумӣ, роҳбарони ҳамаи сохтору мақомоти давлатӣ, аз ҷумла тамоми хизматчиёни давлатӣ, инчунин, соҳибкорону шахсони саховатпеша ва ҳар як фарди бонангу номуси кишварро вазифадор месозанд, ки дар роҳи бунёди давлати демократӣ, ҳуқуқбунёд, дунявӣ, иҷтимоӣ ва пешрафти Ватани маҳбубамон сарҷамъу муттаҳид бошанд.

Соли 2021 барои Тоҷикистони азизамон соли махсус, яъне ҷашни бузурги сисолагии истиқлоли давлатӣ мебошад.

Бо мақсади истиқболи сазовори ин санаи муқаддаси таърихӣ бо қарори Ҳукумати мамлакат нақшаи ҷорабиниҳои ободониву созандагӣ қабул гардидааст.

Аъзои Ҳукумат ва роҳбарони идораву сохторҳои, ки ба шахру ноҳияҳо вобаста шудаанд, раисони вилоятҳо, шахру ноҳияҳо ва ҷамоатҳои шаҳраку деҳот вазифадоранд, ки иҷрои саривақтӣ ва босифати ҷорабиниҳои тибқи нақша пешбинишударо таъмин намоянд.

Бори дигар таъкид месозам, ки вазифаи асосии ҳар яки мо – аз Роҳбари давлат сар карда, то вакилони мардум, аъзои Ҳукумат, роҳбарони ҳамаи сохтору мақомоти давлатӣ ва тамоми хизматчиёни давлатӣ – содиқона хизмат кардан ба халқи азизи Тоҷикистон, ҳамеша ва дар ҳама ҳолат дар паҳлуи халқ будан аст.

Соли 2020 бо тамоми мушкилоташ собит намуд, ки мо барои боз ҳам беҳтар зистан, обод намудани Ватани азизамон ва таракқӣ додани давлати соҳибистиқлоламон нерӯ, имконият, таҷриба, шароит ва захираҳои заруриро дорем.

Мо бояд ташаббускору ташкилотчӣ бошем ва саҳми бевоситаи худро дар ободии мулки аҷдодӣ гузорем.

Яъне корро ба хотири ободии Ватани маҳбубамон тарзе ташкил кунем, ки дар раванди созандагӣ ҳар як шахрванди мамлакат шарик ва саҳмгузор бошад.

Ман ба нерӯи созандаи тамоми мардуми шарифи мамлакат, аз ҷумла ҷавонони боғайрат ва занону бонувони ватандӯсту соҳибмаърифат эътимоди комил дорам ва дилпуруна изҳор менамоям, ки мо ҳама якҷо бо заҳмати содиқонаву ахлоқонаи худ то ҷашни мубораку муқаддаси сисолагии истиқлолу озодии Тоҷикистони маҳбубамон симои Ватани азизамонро то дурдасттарин гӯшаву канори он боз ҳам ободу зебо мегардонем.

Хурду бузурги мардуми кишвар бояд ҳамеша дар ёд дошта бошанд, ки дар шароити пуртазоду пурҳаводиси имрӯза ҳимояи неъматӣ барои ҳар як инсонӣ баномус бузургтарину муқаддас – истиқлолу озодӣ кори сахлу осон нест.

Ҳифзи ин гавҳари бебаҳо аз ҳар яки мо саъю талош ва кӯшишу ғайрати шабонарӯзӣ, нангу номуси миллӣ, заҳмати содиқонаву фидокорона ва муҳимтар аз ҳама, иттиҳоду сарчамъӣ мебоҳад.

Дар шароити ниҳоят мураккабу ҳассоси ҷаҳони муосир мо бояд ҳамеша дар паҳлуи якдигар бошем ва ҳамдигарро дастгирӣ кунем, зеро ин ҳислати нек ба мову шумо аз гузаштагони неқномамон ба мерос мондааст.

Мардуми шарифи тоҷик ин суннати неки аҷдодиро соли гузашта, ки бисёр вазнину пурташвиш омад, бори дигар нишон доданд.

Тоҷикон яке аз миллатҳои қадимаи дунё ва дорои таърихи беш аз 6000 – сола буда, ҳанӯз аз даврони бостонӣ соҳиби саводу қалам, девону дафтар, илмдӯсту адабпарвар, давлатсозу давлатдор, меъмору шахрсоз, шахрдору шахрнишин, яъне фарҳангиву тамаддунсоз ва ободкору созанда ба шумор мераванд.

Мо ифтихор дорем, ки Тоҷикистон, барҳақ, ватани Наврӯз, Сада, Тиргон ва Мехргон аст.

Ҳар кадоме аз ин ҷашнҳо таърихи беш аз 6000 – сола дорад. Ва ин далел низ боиси ифтихори мост, ки Наврӯзи бостонӣ имрӯз ҷашни ҷаҳонӣ гардидааст.

Мо – тоҷикон мероси гаронбаҳову ҷовидонаи ҳанӯз беш аз ҳазор сол қабл ба ёдгор гузоштаи ниёгони худро бе ягон мушкилӣ меҳонем, мефаҳмем, барои тарбияи наслҳои навраси халқамон истифода мебарем ва ба мардуми олам муаррифӣ мекунем.

Халқи шарафманди тоҷик нангу номуси ватандорӣ ва ҳисси баланди миллӣ дорад ва бо ҷунин ҳислатҳои неку созандаи худ метавонад иқдоми аз имрӯза ҳам бештарро амалӣ карда, Ватани муқаддаси худро ба кишвари ободу пешрафта ва ҳамқадами ҷаҳони муосир табдил диҳад.

Дар ин роҳи пурифтихор ба тамоми мардуми шарифи кишвар, ҳамаи шумо – вакилони халқ, аъзои Ҳукумат, падару модарони азиз, хизматчиёни ҳарбии Қувваҳои Мусаллаҳ ва кормандони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ, аҳли зиё, ҷавонони далеру ғайр ва бонувони ватандӯсту соҳибмаърифат саломативу хушбахтӣ, барору муваффақият ва ба Тоҷикистони маҳбубамон суботу оромии пойдор ва дастоварду пешравиҳои рӯзафзун орзумандам.

Саломату сарбаланд бошед, ҳамватанони азиз!

МҶҲАВОИ ПАЁМИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОНРО ҲУҚУҚУ ОЗОДИҲОИ АСОСИИ ИНСОН ВА ШАҲРВАНД ТАШКИЛ МЕДИҲАД

Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олӣ роҳнамоест, ки самтҳои асосии сиёсати дохилию хориҷии мамлакатро барои давраҳои оянда муайян намуда, оид ба пешбурди манфиатҳои сиёсати хориҷӣ ва таъмини пешрафти соҳаҳои иқтисоду саноат, энергетика, роҳу нақлиёт, амнияти мудофия, ҳифзи ҳуқуқу тартибот, тандурустӣ, фарҳанг, илму маориф, ҳифзи иҷтимоии аҳоли, ҷавонон, варзиш ва сайёҳӣ вазифаҳои мушаххас ба миён гузоштан.

Ин аст, ки пас аз ироа гардидани ҳар як Паём ба Маҷлиси Олӣ дар мамлакат дигаргуниҳои кулӣ ба амал меоянд ва рушду тақони ҷиддӣ дар ҳама соҳаҳо, аз ҷумла дар таъмини риоя ва ҳифзи ҳуқуқу озодиҳо ва манфиатҳои инсон ва шаҳрвандон эҳсос карда мешавад.

Паёми навбатӣ ба Маҷлиси Олӣ, ки санаи 26 январи соли ҷорӣ дар соли барои мардуми шарифи Тоҷикистон воқеан таърихӣ – сиюмин солгарди истиқлолу озодии Ватани азизамон пешниҳод гардид, боз як тақони бузурге барои пешрафт, боло рафтани сатҳи зиндагии мардум, баланд бардоштани обрӯю эътибори Тоҷи-

кистони соҳибистиқлол дар арсаи байналмилалӣ ва дар таъмини ҳуқуқу манфиатҳои инсон ва шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон нақши худро хоҳад гузошт.

Чун анъана Паёми солони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аҳамияти ҳоса дошта, дар доираҳои сиёсӣ онро ҳамчун заминаи конститусионӣ ва ҳуқуқии ташаккули стратегияи рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон мешуморанд.

Умуман, аз матни паёми имсола бармеояд, ки мҷҳтавои асосии ҳар як самт ва соҳаҳои ҳуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд ташкил медиҳанд. Ё ин ки ҳар пешниҳоди, ҳар супоришу вазифаҳо, ки дар паём манзур мегардад, баҳри беҳбудии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон равона гардидааст. Дар ҳама соҳаҳо, иҷтимоӣ-ёт, маориф, тандурустӣ, занон, ҷавонон ва дигар соҳаҳо таваҷҷӯҳи асосӣ ба инсон, ҳуқуқ ва озодиҳои асосии он дода мешавад.

Дар оғози суҳанронияшон Пешвои миллат дар паёми имсола оиди ду интиҳоботи дар соли 2020 барпогардида ёдовар гардида, аз ҳуқуқҳои сиёсии шаҳрвандон, яъне ҳуқуқ ба интиҳобот қайд намуданд.

Дар ҳақиқат, бо иштироки васеи аҳоли ва сарҷамъонаву бо ҳамдилии саросарӣ баргузор гардидани маърақаҳои муҳими сиёсӣ – интиҳоботи вакилони Маҷлиси намояндагон, маҷлисҳои маҳаллии вакилони халқ ва интиҳоботи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷонибдориву ҳамовозии сокинони ватандӯсту хештаншиноси кишвар аз сиёсати пешгирифтаи давлату Ҳукумати мамлакат шаҳодат дод. Бо раъӣи якдилонаи кулли мардуми шарифи Тоҷикистон интиҳоб гардидани Пешвои миллат бори дигар собит намуд, ки сиёсати оқилонаву созанда аз ҷониби мардуми шарифи Тоҷикистон ҳамаҷониба дастгирӣ мегардад.

Дар Паёми имсола ба масоили ҳифзи саломатӣ ва нигоҳубини ятимону маъҷубон ва пиронсолону бепарасторон низ аҳамияти хосса зоҳир гардида, барои беҳтар кардани шароити иҷтимоии онҳо тадбири дастурҳои зарурӣ пешниҳод карда шуд.

Президенти мамлакат ба Ҳукумати ҷумҳурӣ, Вазорати маориф ва илм, раисони вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо ва роҳбарони муассисаҳои таълимӣ супориш доданд, ки барои соҳибкасбу соҳибхунаргардидани ҳар як ҷамоати кӯл, соҳиби ҷойи қор ва зиндагии мустақилона шудани онҳо тамоми тадбирҳои даркориро амалӣ созанд. Ин аст ҳуқуқҳои иҷтимоӣ ва ғуруҳҳои алоҳидаи шаҳрвандон.

Дар сиёсати иҷтимоии давлату Ҳукумати Тоҷикистон ба масъалаи баланд бардоштани мақоми занону бонувон дар ҳаёти ҷомеа, масъалаҳои гендерӣ ва умуман ҳуқуқҳои занон диққати ҷиддӣ дода мешавад.

Пешвои миллат дар Паёми навбатии худ иброз доштанд, ки саҳми занон дар рушди соҳаҳои илму маориф ва тандурустӣ, дар соҳаи кишоварзӣ ва рушди иқтисодии кишвар торафт афзуда истодааст. Имрӯз дар соҳаи маорифи кишвар 73 фоиз ва тандурустиву ҳифзи иҷтимоии аҳоли қариб 68 фоизро занону бонувон ташкил медиҳанд.

Мувофиқи натиҷаҳои интиҳоботи соли 2020 ба Маҷлиси миллии Маҷлиси Олӣ 8 нафар занон ё 25,8 фоиз ва Маҷлиси намояндагон 15 нафар ё 23,8 фоиз интиҳоб шуданд, ки нисбат ба интиҳоботи гузашта қариб 4 фоиз зиёд мебошад.

Занону бонувони лаёқатманд ва соҳибкасбу баландихтисос ба хизмати давлатӣ ва идоракунии давлат торафт бештар ҷалб гардида истодаанд, қайд намуданд Пешвои муаззами миллат дар паёми навбатӣ.

Ба ҳолати якуми январи соли 2021 аз шумораи умумии 19210 нафар хизматчиёни давлатӣ 4485 нафар ё 23,4 фоизро занон ташкил медиҳанд.

Ба ин васила, таъкид гардид, ки Ҳукумати мамлакат ташаббусҳои занону бонувони кишварро минбаъд низ дастгирӣ карда, ба хоҳири ҷалби бештари онҳо ба вазифаҳои роҳбарикунанда тадбирҳои иловагиро амалӣ хоҳад гардонид.

Президенти мамлакат дар Паёми имсолаи ҳеш ҷавонро имрӯзу ояндаи киш-

вар ва идомадиҳандаи меҳнату заҳмат ва анъанаҳои падарон номида, бори дигар онҳоро ба ҳушёрӣ зиракӣ водор сохтанд ва ишора карданд, ки аз равияҳои экстремистӣ, радикалӣ ва ҳуфотпарастӣ барканор бошанд. Ҷавонон бояд баҳри ободию оромӣ ва сарсабзии ҳамешагии кишвари азизамон саҳмгузор шаванд. Дар ҳақиқат, масъалаи ҷавонон имрӯзҳо масъалаи мурами сатҳи ҷаҳонӣ низ гаштааст.

Ин аст, ки хусусияти оммавии (умумичаҳонии) масъалаи баррасишаванда дар давраи то соли 2030 дар партави Ҳадафҳои Рушди Устувор пешбинӣ менамояд, ки манфиатҳои ҷавонон бояд ҳатман дар ҳамаи ҳадаф ва вазифаҳо ба назар гирифта шаванд. Ҳамзамон, масъалаи ҷавонон мушаххасан дар ҷаҳор соҳаҳои зерин, шӯғли ҷавонон, духтарон – наврасон, таҳсилот ва варзиш ба хоҳири сулҳ хотиррасон карда шудааст.

Пешвои миллат масъалаи илму маориф ва тандурустиро дар меҳвари сиёсати давлату Ҳукумати мамлакат қарор доштанро таъкид намуданд. Омода намудани мутахассисони варзида, муҳандисону олимони илмҳои дақиқ барои рушди мамлакат дар замони пешрафту навовариҳои муосир хело муҳим аст. Аз ин хотир Пешвои муаззами миллат ба илмомӯзии насли наврас диққати махсус медиҳанд.

Бо мақсади дастгирии давлатӣ ва тақвияти вазъи иҷтимоии донишҷӯёну магистрҳо ва аспиранту докторантҳо стипендияи онҳо аз 1-уми сентябри соли 2021 ба андозаи 30 фоиз зиёд карда мешавад.

Ин паём шаҳодат аз он аст, ки дастгирии олимони ҷавон дар сиёсати пешгирифтаи Сарвари давлат аз масъалаҳои меҳварӣ мебошад ва мавзӯи дастгирии ин қишр дар сатҳи Ҳукумат баррасӣ мегардад. Ин пешниҳод, ки ба хоҳири ҳавасмандии донишҷӯён ва олимону муҳаққиқони ҷавон нигаронда шудааст, дар бештар гардидани сатҳи иҷтимоии онҳо нақши созгор хоҳад гузошт.

Дар паёми имсола пешвои миллат зикр намуданд, ки илму маориф дар сиёсати Ҳукумат дар сархати аввал боқӣ мемонад, зеро дар марҳалаи навин пешрафти ин соҳа дар таҳкими пояҳои давлатдорӣ ҳуқукбунёду дунявӣ нақши калидӣ дорад. Тибқи маълумот, соли гузашта дар кишвар 157 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ, ибтидоӣ, миёнаи касбӣ ва синфҳои иловагӣ барои 63000 ҷойи нишаст бунёд ва ба истифода супорида шудаанд. Умуман аз соли 1991 то ба имрӯз дар мамлакат 3020 иншооти соҳаи маориф бо зиёда аз 1 миллиону 300 ҳазор ҷойи нишаст сохта ба истифода супорида шудааст.

Президенти мамлакат, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар паёми худ қайд карданд, ки “Вазъи тағйирёбандаи ҷаҳони имрӯза ва хусусияти устувор пайдо намудани зухуроти хатарноки замони муосир, аз ҷумла терроризму экстремизм, қочоқи силоҳ, гардиши ғайриқонунии маводи мухаддир, киберчиноятҳо ва дигар ҷиноятҳои фаромиллӣ, ки башариятро ба ташвиш овардаанд, моро водор месозад, ки ба масъалаҳои таъмини амнияти кишварамон диққати аввалиндараҷа диҳем”.

Пешвои муаззами миллат дар Паёмҳои худ ҳамеша баҳри амалӣ гардонидани ҳадафҳои созанда, пос доштани арзишҳои миллию фарҳангӣ, тарбияи насли наврас як нуқтаи муҳимро таъкид менамоянд, ки пайравони созмонҳои террористиву экстремистӣ барои ноором сохтани вазъият дар ҷомеаи ҷаҳонӣ бо масраф намудани маблағҳои гарон ба тафриқаандозиву барангехтани низоъҳои диниву мазҳабӣ талош меварзанд. Аз ҷумла, ҳоинони миллати тоҷик ва хоҷагони хориҷии онҳо низ барои ноорому гумроҳ сохтани сокинони мамлакат, қишри ҷавонон, боркардани фарҳангу мазҳаби бегона аз тамоми воситаҳои мубориза аз ҷумла шабакаҳои иҷтимоӣ ва сомонаҳои интернетӣ васеъ истифода бурда истодаанд.

Нақши таърихӣ Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ, Пешвои миллат, Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бар зидди терроризм ва экстремизм аз он иборат мебошад, ки дар Тоҷикистон бо дастури супоришҳои ӯ барои ҷустуҷӯи роҳу усули самараноки мубориза баҳри пешгирӣ ва рафъи фаъолияти ҳизбу созмонҳои ифротгаро як қатор қонунҳо қабул ва амалӣ гардиданд. Масалан: Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи мубориза бар зидди терроризм”, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи мубориза бар зидди экстремизм”, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи муқовимат ба экстремизм”, Стратегияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон “Оид ба муқовимат ба экстремизм ва терроризм” барои солҳои 2016–2020 қабул гардидааст. Ин ҳуҷҷатҳои муҳим ба санадҳои байналмилалӣ, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, ҷавобгӯӣ мебошанд.

Яке аз иқдомҳои созанда ва одилонаи Пешвои муаззами миллат баргардонидану афв намудани беш аз 500 нафар шахрвандоне, ки ба гурӯҳҳои ҷангҷӯёни террористӣ ифротгаро пайваста буданд, инчунин, 84 кӯдаку навраси тоҷикистонӣ, ки дар минтақаи кишварҳои ҷангзада бепарастор монда буданд ба ҳисоб меравад. Ин иқдом солҳо идома ёфт ва тамоми мардуми Тоҷикистон кӯшишҳои зиёдеро ба харҷ доданд, то дар ин самт ба натиҷаҳои дилхоҳ расидем.

Албатта, ин ташаббусҳои созандаи Пешвои миллат боз ҳам идома доранд. Ҳукумати мамлакат боз тасмим дорад, ки қонуни кӯдаконе, ки дар минтақаи ҷангзадаи давлатҳои Ироқу Сурия қарор доранд, ба ватан баргардонад. Ин албатта, аз сиёсати инсонпарваронаи Президенти муҳтарамӣ мо дарак медиҳад.

Ҳамин тавр, аз назари мазмун ва муҳтаво паёми имсолаи Пешвои миллатро метавон ба як қатор бахшҳои муҳиму асосӣ тақсимбандӣ намуд, ки ҳар яке аз онҳо барои рушди устувору таъмини зиндагии сазовори мардум, аз ҷумла таҳти ҳимояи бевоситаи Ҳукумати Тоҷикистон

қарор додани шахсони маъюбиятдошта, кудакону наврасон, ҳамчунин таҳлили равандҳои минтақавию байналмилалӣ ва тафсири ҷойгоҳи Тоҷикистон дар ҷаҳони муосир, натиҷаҳои рушди иқтисодӣ ва ислоҳоти низоми молиявии кишвар, масъалаҳо ва ба татбиқи дурнамои рушди устувори ҳама бахши мавҷудаи ҳоҷагии халқи кишвар аҳамияти муайянкунанда дорад ва ба вазъи минбаъдаи ҳуқуқи инсон чи дар ҳудуди Ҷумҳурии Тоҷикистон ва чи дар арсаи байналмилалӣ такони тозае мебахшанд.

Бобозода Умед
Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар
Ҷумҳурии Тоҷикистон,
номзоди илмҳои ҳуқуқ

КЎДАКОН ТАҲТИ ҲИМОЯИ ДАВЛАТАНД

Дар сиёсати иҷтимоии давлат ва Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо сарвари Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таъмини шароити арзандаи зиндагӣ барои кӯдакон, аз ҷумла таҳсилот, саломатӣ ва ҳифзи иҷтимоии онҳо, хусусан дастгирии кӯдакони ҷаҳилу бесаробонмонда ва маъҷуб ва таъмини зиндагии шоистаи онҳо яке аз афзалиятҳои асосӣ ба шумор меравад.

Дар Паёми навбатии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба мақоми қонунгузори кишвар вазъ дар самтҳои зикргардида матраҳ гардида, ҷиҳати рушди минбаъдаи онҳо масъалагузориҳо шуданд.

Бо дарназардошти мавқеи калидӣ доштани илму маориф дар сиёсати иҷтимоии давлат дар ин соҳа пайваста ислоҳот гузаронида шуда, пояҳои моддӣ-техникии он таҳким меёбанд ва бо мақсади беҳтар намудани сатҳи сифати таълим дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот тадбирҳои зарурӣ андешида мешаванд. Ҳамасола дар натиҷаи бунёди муассисаҳои таълимии наву замонавӣ ва азнавсозии муассисаҳои ҷойдошта теъдоди онҳо меафзояд. Соли гузашта дар кишвар 157 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ, ибтидоӣ, миёнаи касбӣ ва синфҳои иловагӣ барои 63000 ҷойи нишаст бунёд ва ба истифода супорида шуданд.

Ташаббуси Президент оид ба Солҳои омӯзиш ва рушди фанҳои риёзӣ ва табиӣ дар соҳаи маориф эълон гардидани солҳои 2020-2040 ва ҷиҳати татбиқи он аз ҷониби Ҳукумати мамлакат қабул шудани нақшаи чорабиниҳо барои солҳои 2020-2025 аз ҷумлаи тадбирҳои, ки ба бехтар намудани сифати таълим равона шудааст. Дар робита бо масъалаи мазкур Роҳбари давлат зарур донишдори, ки “ба хоҳири боз ҳам бештар ба омӯзиши илмҳои риёзӣ ва табиӣ ҷалб кардани наврасону ҷавонон, олимону муҳаққиқон ва устодону омӯзгорон ҳамасола озмуни ҷумҳуриявӣ зери унвони “Илм – фуруғи маърифат гузаронида шавад”.

Иқдомҳои Пешвои миллат доир ба баргузори намудани озмуни ҷумҳуриявӣ “Тоҷикистон - Ватани азизи ман”, “Фуруғи субҳи доноӣ китоби аст”, “Илм – фуруғи маърифат” ва дар онҳо иштирок намудани тарбиятгирандагону хонандагони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ барои ғолибони озмуно имкониятҳои нави идомаи таҳсилро дар мактабҳои олии муҳайё намуд. Дар робита бо ин зимни ироаи Паём ба Ҳукумати мамлакат, вазорату идораҳои дахлдор ва роҳбарони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо супориш дода шуд, ки “ғолибони озмуно аз рӯи интихоби худашон ба муассисаҳои таҳсилоти олии бидуни имтиҳон қабул карда, барои ҳавасмандгардонии моддиву маънавии омӯзгорон ва падару модарони онҳо тадбирҳои иловагӣ андешанд”.

Таълим ва тарбияи томактабӣ дар ташаккули фарҳанги умумӣ ва инкишофи ҳамаҷонибаи кӯдакон нақши муҳим дошта, ба ин зинаи таҳсилот таваҷҷӯҳи махсус зоҳир мегардад ва пайваста ҷиҳати рушди он масъалагузори карда мешавад. Дар Паёми имсола зикр гардид, ки соли гузашта ҳамагӣ 14 муассисаи томактабӣ барои 2520 кӯдак бунёд гардидааст, ки ин нишондиҳанда ба талаботи рӯз ҷавобгӯ нест ва аз ин рӯ роҳбарони як қатор вазорату идораҳо ва раисони вилоят ва шаҳру ноҳияҳо муваззаф шуданд, ки “бо ҷалби соҳибкорон ва дигар

сарчашмаҳои маблағгузори ҷиҳати бунёди кӯдакостонҳо ва марказҳои инкишофи кӯдакон тадбирҳои заруриро роҳандозӣ карда, ба ин масъала бисёр ҷиддӣ ва бо масъулияти баланд муносибат намоянд”.

Кӯдакони یتим, бепарастор ва маъюб мавриди ғамхориву дастгирии ҳамешагии Ҳукумати кишвар қарор доранд. Давлат ба онҳо сатҳи шоистаи зиндагиро кафолат дода, ҳуқуқи манфиатҳои қонунии онҳоро ҳимоя менамояд. Ҷиҳати дастгирии иҷтимоии ин табақаи осебпазирӣ аҳолии ташаббусҳои саривақтӣ амалӣ карда мешаванд. Дар раванди тадбирҳо дар ин самт бо Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 1 сентябри соли 2020 нафақаи иҷтимоии кӯдакони маъюбе, ки дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи таъмини нафақаи шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон” таъин шудааст, ба андозаи 50% зиёд карда шуд. Ба оилаҳои камбизоат, аз ҷумла оилаҳои, ки кӯдакони хурдсол доранд, пайваста кӯмакҳои унвонии иҷтимоӣ расонида мешаванд.

Бо мақсади идомаи тадбирҳо дар ин самт дар Паёми Пешвои миллат пешниҳод карда шуд, ки “аз 1 сентябри соли 2021 нафақаи маъюбон аз синни кӯдакӣ, ки дар асоси қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи таъмини нафақаи шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон” ва “Дар бораи нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ” таъин шудааст, ба андозаи 20% зиёд карда шавад. Нафақаи кӯдакони маъюби то 18-сола, ки дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ” таъин шудааст, ба андозаи 20%, инчунин нафақаи маъюбони гуруҳи якум, ки дар асоси Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи нафақаҳои суғуртавӣ ва давлатӣ” таъин гардидааст, ба андозаи 50% баланд бардошта шавад”.

Давлат нисбати یتимону бепарасторон сиёсати инсондӯстона ва неххоҳонаро амалӣ гардониди, онҳоро таҳти таъминоти пурраи худ қарор дода, кафолатҳои давлатии амалишавии ҳуқуқҳои ин кӯдакони муқаррар намудааст. Таҳсилоти кӯдакони

ятим ва бепарастор дар муассисаҳои таълимии давлатии таҳсилоти миёнаи умумӣ ройгон буда, барои соҳибкасбу соҳибхонагардидани یتимони кулл, соҳиби ҷойи қор ва зиндагии мустақилона шудани онҳо ҷораандешӣ карда мешавад. Бо ин мақсад Роҳбари давлат барои дар вилоятҳои Хатлону Суғд ва шаҳри Душанбе бунёд намудани се мактаб – интернати президентӣ барои یتимони кулл ба Ҳукумати мамлакат супориш доданд.

Ҷавобан ба ғамхориҳои рӯзафзуни роҳбарияти Давлату Ҳукумат наврасонро зарур аст, ки тамоми саъю кӯшиши худро баҳри донишомӯзӣ равона карда, ҳамчун фарзандони ватандӯсту ватанпарвар дар рушди Тоҷикистони азиз саҳмгузор бошанд.

Ҳабибуллозода Р.

*Муовини Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон-
Ваколатдор оид ба ҳуқуқи кӯдак дар Ҷумҳурии Тоҷикистон*

ТАЪМИНИ ЗИНДАГИИ ШОИСТА МАВЗӢИ МЕҲВАРИИ ПАЁМИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ

Паёми Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, мухтарам Эмомалӣ Раҳмонро ҳамасола тамоми қишрҳои ҷомеа – намоёндогони касбу кори гуногун бесаброна интизор мешаванд. Зеро, паём сарчашмаи бозғатимод, фарогири иттилоот ва маълумоти оморӣ амиқу дақиқ, таҳлилу ҳулосарониҳои мантиқиву бебаҳс, дастуру супоришҳои ба ояндаи дурахшон ҳидояткунанда мебошад.

Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар симои узв ва вакилони ин мақоми олии қонунбарор ба халқи шарифи Тоҷикистон 26 январи соли 2021 – дар оғози соле, ки барои мардуми шарифи Тоҷикистон воқеан ҳам таърихӣ ба ҳисоб меравад пешниҳод гардид. Ироаи паём дар оғози соле, ки муҷда аз 30-юмин солгарди Истиқлолияти давлатии Тоҷикистонро меорад, фоли нек ва роҳнамои созандагист.

Ҷун аъна дар паёми Пешвои миллат самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷӣ Ватани азизамон – Тоҷикистон мавриди таҳлили амиқ, ҳулосабарорӣ, натиҷагирӣ ва ояндабинӣ қарор гирифта, аз амалишавии ҳадафҳои стратегӣ, рушди бемайлони тамоми соҳаҳои ҳаёти ҷомеа ва боз ҳам

беҳтар гардидани вазъи иҷтимоии аҳоли мужда дода шуд.

Пешвои миллат нахуст ба масъалаи пайомадҳои пандемияи COVID-19 ба рушди иқтисоди миллӣ, бучети давлатӣ, гардиши савдои хориҷӣ, қурби асъори миллӣ ва ба фаъолияти корхонаҳои саноативу муассисаҳои хизматрасонии ҷумҳурӣ низ таъсири манфии худро расонидани он ишора намуда, аз иқдомҳои муассир ва чораҳои фаврии роҳандозишуда ёдовар шуданд.

Дар ҳақиқат таҳлилҳо ва баррасии ҳолати мавҷуда нишон медиҳад, ки иқдомҳои саривактии роҳбарияти олии кишвар чихати пешгирии паҳншавии пандемияи COVID-19 ва бухронҳои вобаста ба он самаранок буда, карантини нарма нагузошт, ки ба иқтисоди кишвар таъсири манфӣ расонида шавад.

Пешвои муаззами миллат рушди иқтисоди кишвар, даромади пулии аҳоли, бақияи пасандозҳо дар низоми бонкӣ ва саҳми баҳши хусусиро дар соли 2020 натиҷагирӣ намуданд, ки рӯ ба инкишофанд. Масалан, “иқтисодиёти кишвар 4,5 фоиз афзоиш ёфт”, “ҳаҷми маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ ба 82,5 миллиард сомонӣ баробар гардид”, “ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти саноатӣ 9,7 фоиз ва кишоварзӣ 8,8 фоиз зиёд гардид”, “гардиши савдои хориҷӣ 0,8 фоиз, аз ҷумла содирот дар ҳаҷми 19,8 фоиз заминаи рушди иқтисоди кишварро ба вучуд овард”, “ҳаҷми умумии даромади бучети давлатӣ аз 14,6 миллиард сомонии соли 2014 то 23,6 миллиард сомонӣ дар соли 2020 афзоиш ёфт”, “ҳиссаи хароҷоти соҳаҳои иҷтимоӣ дар ҳаҷми умумии хароҷоти бучети давлатӣ ба 50 фоиз баробар гардид”, “дориҳои низоми бонкӣ аз 311 миллион сомонии соли 2000-ум ба беш аз 26 миллиард сомонӣ дар соли 2020 расонида шуданд”, “аз ҷониби ташкилотҳои қарзӣ ба соҳаҳои гуногуни иқтисоди кишвар қариб 10 миллиард сомонӣ қарз дода шуд, ки нисбат ба соли 2019-ум 4,6 фоиз зиёд мебошад”, “то 90 фоизи дориҳои давлатӣ ба баҳши хусусӣ дода шуданд ва имрӯз саҳми он дар маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ беш аз 70 фоиз, дар таъмини аҳоли бо ҷойи корӣ 68 фоиз ва даромадҳои андозӣ ба бучети давлат

80 фоизро ташкил медиҳад”.

Нишондиҳандаҳои мазкур самарани идоракунии хирадмандонаи Пешвои муаззами миллат дар вазъияти бухрони ҷаҳонӣ ва пешгирии хавфҳои воқеию эҳтимоли ба сиёсат ва иқтисодиёти кишвар мебошад. Чунин сиёсат имкон фароҳам овард, ки Тоҷикистон хавфҳои мавҷударо бо камтарин ҳисорот ба иқтисоди кишвар паси сар намояд ва рушди иқтисодии худро идома диҳад.

Ислоҳоту иқдомҳои саривактӣ ва самарабахши Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самтҳои мухталифи сиёсати давлатӣ самарани хуб ба бор овард. Зимни бардошт аз Паём маълум мешавад, ки соҳаҳои саноати сабук, кишоварзӣ, дорусозӣ, парандапарварӣ, чорводорӣ, сайёҳӣ ва дигар бахшҳои афзалиятнок низ рушди бемайлони доранд. Масалан, “рушди миёнаи солони истеҳсоли маҳсулоти кишоварзӣ дар давоми солҳои 1997-2020-ум 7,3 фоизро ташкил дода, ҳаҷми он дар ин давра 5 баробар афзоиш ёфтааст”, “соли 2020 шумораи корхонаҳои парандапарварӣ ба 181 расида, нисбат ба соли 2017-ум 2,7 баробар зиёд гардидааст”, “истеҳсоли гӯшти паранда нисбат ба соли 2017-ум 4,5 баробар афзудааст ва истеҳсоли тухм қариб як миллиард донро ташкил дода, 5,5 баробар зиёд шудааст”, “шумораи хоҷагиҳои моҳипарварӣ соли 2020-ум нисбат ба соли 2017-ум 35 фоиз зиёд шуда, истеҳсоли моҳӣ дар давраи муқоисашаванда 2,3 баробар афзудааст”, “воридоти гӯшт ба кишвар аз 10 700 тоннаи соли 2014 то 180 тонна ё 60 баробар кам дар соли 2020 коҳиш ёфтааст”, “воридоти гӯшти паранда дар соли 2020 нисбат ба соли 2017 зиёда аз 3 баробар коҳиш ёфтааст”, “соли 2020 нисбат ба соли 1991 истеҳсоли ғалладонагиҳо қариб 5 баробар, картошка 7,7, сабзавоту зироатҳои ползӣ 4 ва мева 3 баробар зиёд шудааст”.

Ҳамчунин дар радифи дигар соҳаҳои муҳими ҳаёти ҷомеа, Пешвои миллат ба масъалаҳои рушди илму маориф ва фарҳанг таваҷҷуҳи хосса зоҳир намуда, таъкид доштанд, ки **«Мо барои беҳтар кардани сатҳу сифати таълим дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот бояд тамоми шароити заруриро муҳайё карда, дар ин раванд масъулияти падару модар, аҳли ҷомеа ва омӯзгоронро боз ҳам баланд бардорем»**. Дар робита ба ин, Пешвои миллат омӯзиш ва татбиқи ташаббус ва таҷрибаи муфиди мактабҳои президентӣ ва литсею гимназияҳоро дар самти баланд бардоштани сатҳу сифати таълим дар ҳамаи муассисаҳои таълимии кишвар муҳим арзёбӣ намуданд. Қайд гардид, ки ба масъалаҳои сатҳу сифати таълим, рушди фанҳои дақиқ, омӯзиши технологияҳои муосир ва таҷҳизонидани озмоишгоҳҳои таълимию илмӣ дар муассисаҳои таълимӣ аҳамияти аввалиндараҷа дода шавад. Зеро маҳз пешрафти босуръати илму техника дар раванди рӯзафзунӣ ҷаҳонишавӣ дигаргуниҳои назаррасро ба бор меорад.

Лозим ба ёдоварист, ки шахрвандони Тоҷикистон дар асоси принципҳои умумӣ ва баробарӣ дар ду ҷорабинии муҳими сиёсӣ – интихоботи вакилони Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, вакилони маҷлисҳои маҳаллии вакилони халқ, ки 1 март ва интихоботи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки 11 октябри соли 2020 баргузор гардиданд, ҷаълола иштирок намуданд. Натиҷаҳои интихоботи мазкур аз ҷониби мушоҳидони байналмилалӣ озод, шаффоф ва демократӣ арзёбӣ гардиданд. Таҷрибаи баргузории ҷунин ҷорабиниҳои муҳими сиёсӣ аз ваҳдату якдигарфаҳмӣ ва баланд гардидани фарҳанги сиёсии ҷомеа дарак медиҳанд. Пешвои миллат низ аз сатҳу сифати баргузории ҷорабиниҳои интихоботӣ изҳори қаноатмандӣ намуда, ба мардуми шарифи Тоҷикистон барои иштироки ҷаълола изҳори сипос намуданд.

Аз Паёми Пешвои миллат қишрҳои ҷомеа ва намояндагони касбу кор ва соҳаҳои гуногун самтҳои ба худ алоқамандро интизор мешаванд. Ба иборае ҳар як узви ҷомеа паёмеро барои худ интизораст. Зеро, таҷрибаи ироаи Паём ва механизмҳои минбаъдаи дар амал татбиқ намудани дастуру супоришҳои Пешвои миллат, ки аз он бармеоянд нишон медиҳанд, ки нисбат ба амалисозии онҳо бархурд ва муносибати масъулола сурат мегирад.

Аз ин лиҳоз, самтҳои дар Паёми Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ироагардида якдигарро пурра намуда, бо ҳам алоқаманд буда, дар маҷмӯъ ба амалисозии яке аз ҳуқуқҳои муҳими инсон – таъмини зиндагии шоиста равона шудаанд.

**Суҳайлӣ Қодирӣ,
сардори Шуъбаи ташкилӣ, иттилоотӣ
ва таҳлили Дастгоҳи мақомоти
Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон**

ШАРҲУ ТАВЗЕҲИ ПАЁМИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ ДАР МАҚОМОТИ ВАКОЛАТДОР ОИД БА ҲУҚУҚИ ИНСОН

Паёми Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон санади муҳими сиёсӣ ва барномавӣ буда, ба рушди бемайлони кишвари азизамон нигаронида шудааст.

Дар паёми навбатӣ Пешвои муаззами миллат рушди иқтисоди кишвар, даромади пулии аҳоли, бақияи пасандозҳо дар низомӣ бонкӣ, сатҳи камбизоатӣ, нишондиҳандаҳои дарозумрӣ, саҳми баҳши хусусӣ, рушди илм, маориф, тандурустӣ, таъмини ҳифзи иҷтимоӣ ва шуғли аҳоли ва дар маҷмуъ татбиқи ҳадафҳои стратегиро дар муқоиса ба солҳои қаблӣ натиҷагирӣ намуда, ҷиҳати пешрафт ва рафъи мушкilotу норасоӣҳои ҷойдошта дастуру супоришҳо доданд.

Бо дарназардошти он 8-уми феввали соли ҷорӣ роҳбарият ва ҳайати кормандони мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон бо баргузор намудани мизи мудаввар паёми Асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 январӣ соли 2021-ро мавриди шарҳу тавзеҳ қарор доданд.

Чорабиниро У.Бобозода, Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон ифтиҳо намуда, доир

ба аҳамияти бузурги паём ва дастуру супоришҳои Пешвои миллат дар рушди Тоҷикистони соҳибистиклол, нақши мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон ҳамчун мақомоти мусоидаткунандаи ҳифзи ҳуқуқҳои инсон дар самти баланд бардоштани маърифатнокӣ аҳоли ва қабули баррасии муроҷиатҳои шаҳрвандон суҳанронӣ намуданд.

Қайд карда шуд, ки бо дарназардошти дастуру супоришҳои Пешвои миллат мақомоти мо низ бояд фаъолиятро тақвият бахшида ҷиҳати дар амал татбиқ намудани сиёсати хирадмандона ва иқдомҳои наҷибонаи Ҷаноби Оли муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон тамоми нерӯ ва имконотро сафарбар намояд.

Дар ҷараёни мизи мудаввар пахлуҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ, сиёсӣ ва фарҳангии Паёми Пешвои миллат аз ҷониби масъулини мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон таҳлил, баррасӣ ва шарҳу тавзеҳ дода шуданд. Зимни баромадҳо пешниҳодҳои инсонпарваронаи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар масъалаи баланд бардоштани стипендияи донишҷӯён, магистрҳо, аспирантону докторантону ва зиёд намудани нафақаи маъҷубон аз синни кӯдакӣ, кӯдакони маъҷуби то 18-сола, маъҷубони гурӯҳи яқум ҳамчун дастгирии давлатӣ ва тақвияти вазъи иҷтимоӣ арзёбӣ гардиданд.

Дар охир роҳбарияти мақомот аҳамияти Паёми Президентро муҳим арзёбӣ намуда, таъкид намуданд, ки ҳар як хизматчиӣ давлатӣ дар иҷрои нуқтаҳои асосии Паёми Пешвои миллат ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон кӯшиш ба ҳарч дода, ҷиҳати таҷлили сазовори 30-солагии Истиклолияти давлатӣ саҳмгузор бошад.

Ҳадамоти матбуоти ВҲИ ҶТ

«Тасдиқ мекунам»
Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон
дар Ҷумҳурии Тоҷикистон

У. Бобозода

аз 24 феввали соли 2021

НАҚШАИ ЧОРАБИНИҲОИ
мақомоти Ваколатдор оид ба ҳуқуқи инсон оид ба иҷрои вазифаҳое, ки
дар Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 январи соли 2021
«Дар бораи самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷии Ҷумҳурии Тоҷикистон»
зикр гардиданд

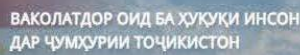
р/т	НОМГЌИ ЧОРАБИНИҲО	МУҲЛАТ	МАСЪУЛ
1	Шарҳу тавзеҳ ва омӯзиши Паёми Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар маҷлиси якҷояи қорамандони мақомот	Феврал	Шуъбаи ташкилӣ иттилоотӣ ва таҳлилӣ
2	Таҳия намудани нақшаи чорабиниҳо ҷиҳати омӯзиши Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи самтҳои асосии сиёсати дохилӣ ва хориҷии ҷумҳурӣ ва амалӣ кардани вазифаҳои дар он зикргардида	Феврал	Шуъбаи ташкилӣ иттилоотӣ ва таҳлилӣ
3	Ба Паёми Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бахшидани нашри махсуси «Ахбори ВҲИ» бо теъдоди 100 нусха	Март	Шуъбаи ташкилӣ иттилоотӣ ва таҳлилӣ
4	Тарғибу ташвиқи нуктаҳои Паёми Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар чорабиниҳои якҷояи Дастгоҳи марказӣ, Намояндагӣ ва қабулгоҳҳои ҷамъиятии мақомот	Доимӣ	Қорамандони Дастгоҳи марказии ВҲИ, Намояндагӣ ва қабулгоҳҳои ҷамъиятӣ
5	Тарғибу ташвиқи нуктаҳои Паёми Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ВАО ва семинару машваратҳое, ки қорамандони мақомот иштирок меварзанд	Доимӣ	Қорамандони Дастгоҳи марказии ВҲИ, Намояндагӣ ва қабулгоҳҳои ҷамъиятӣ

р/т	НОМГЌИ ЧОРАБИНИҲО	МУҲЛАТ	МАСЪУЛ
6	Пешниҳоди хулоса ба лоиҳаи “Стратегияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба муқовимат ба терроризм ва экстремизм ва Нақшаи амали он барои солҳои 2021-2025”	Феврал	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои шаҳрвандӣ ва сиёсӣ
7	Гузaronидани чорабиниҳои омӯзишӣ барои кормандони мақомоти ВҲИ ҚТ вобаста ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи ӯҳдадорӣ ҳарбӣ ва хизмати ҳарбӣ”	Май	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои шаҳрвандӣ ва сиёсӣ
8	Гузaronидани машғулияти омӯзишӣ дар мавзӯи “Пешгирии терроризм ва экстремизм” ва кирдорҳои коррупсионӣ барои кормандони мақомот	Сентябр	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои шаҳрвандӣ ва сиёсӣ
9	Гузaronидани чорабиниҳои омӯзишӣ барои кормандони ШВҚД дар ноҳияҳои Сангвор, Шаҳринав, Ишкошим ва Роштқалъа вобаста ба самти мубориза бар зидди экстремизм ва терроризм ва кирдорҳои коррупсионӣ	Апрел-ноябр	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои шаҳрвандӣ ва сиёсӣ
10	Гузaronидани мизҳои мудаввар барои афсарон ва сарбозони қисмҳои ҳарбии Вазорати муҳофизат дар шаҳрҳои Хоруғ, Бохтар, Бӯстон ва ноҳияи А.Қомӣ вобаста ба самти пешгирии экстремизм ва терроризм ва кирдорҳои коррупсионӣ	Июл-декабр	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои шаҳрвандӣ ва сиёсӣ
11	Гузaronидани мизҳои мудаввар барои кормандони муассисаҳои иттилоотии ЯСЗ/1, ЯСЗ/6 ва ЯСЗ/10 Сарраёсати иҷроии қазои ҷиноятии Вазорати адлия дар мавзӯи “Пешгирии терроризм ва экстремизм” ва кирдорҳои коррупсионӣ	Март-октябр	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои шаҳрвандӣ ва сиёсӣ
12	Гузaronидани 2 мизи мудаввар дар мавзӯи “Сиёсати давлат ва нақшаи мақомоти ВҲИ дар самти риояи ҳуқуқи шахсони дорои маъҷубият” дар ноҳияҳои Ҷ.Балхӣ ва Тоҷикобод .	Август-октябр	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангӣ

р/т	НОМГҶҲИ ЧОРАБИНИҲО	МУҲЛАТ	МАСЪУЛ
13	Омӯзиши фаъолияти марказҳои хизматрасонӣ ба субъектҳои соҳибкории наватъсис дар ноҳияҳои Сино ва Шохмансури шаҳри Душанбе.	Март-октябр	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангӣ
14	Гузаронидани санчиши вазъи хизматрасонии тиббӣ дар марказҳои саломатии шаҳрҳои Бохтар ва Кӯлоб.	Апрел-октябр	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангӣ
15	Гузаронидани санчиши вазъи риояи баланд бардоштани мақоми зан дар фаъолияти мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии ноҳияҳои Файзобод ва Рашт.	Май-сентябр	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангӣ
16	Гузаронидани санчиши вазъи риояи ҳуқуқ ба саломатӣ, вобаста ба пешгирии бемориҳои сироятӣ, аз ҷумла бемории коронавирус дар шаҳри Ҳисор.	Май	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва фарҳангӣ
17	Ба роҳ мондани корҳои иттилоотӣ дар самти таълиму тарғиби таҷрибаи мактабҳои президентӣ ва литсею гимназияҳо бо мақсади беҳтар кардани сатҳи сифати таълим дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот, ҷалби падару модар, омӯзгорон ва аҳли ҷомеа ба масъалаҳои таълиму тарбия	Давоми сол	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои кӯдак
18	Омӯзиши рафти иҷрои қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июли соли 2020, №427 “Дар бораи Нақшаи чорабиниҳо барои солҳои 2020-2025 оид ба амалигардонии “Оид ба бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф” эълон намудани солҳои 2020-2040” зимни санчиши фаъолияти муассисаҳои таълимӣ	Давоми сол	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои кӯдак

р/т	НОМГҶҲИ ЧОРАБИНИҲО	МУҲЛАТ	МАСЪУЛ
19	Зимни сафарҳои корӣ ба маҳалҳо ташвиқу тарғиб намудани бунёди кӯдакистонҳо ва марказҳои инкишофи кӯдакон бо ҷалби соҳибкорон ва дигар сарчашмаҳо	Давоми сол	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои кӯдак
20	Санҷиши вазъи таълими забонҳои хориҷӣ, махсусан забонҳои англисӣ ва русӣ ва технологияҳои иттилоотӣ зимни мониторинги фаъолияти муассисаҳои таълимӣ	Давоми сол	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои кӯдак
21	Омӯзиши вазъи риояи талаботи санитарияи гигиенӣ оид ба пешгирии бемориҳои сироятии барои кӯдакон хавфнок, аз ҷумла коронавирус ва мутобикати муассисаҳои соҳаи тандурустӣ ба талаботи замони муосир зимни санҷишу мониторингҳо	Давоми сол	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои кӯдак
22	Санҷиши мутобикати сатҳи касбомӯзии кӯдакон ба талаботи бозори меҳнати муосир зимни мониторинги фаъолияти муассисаҳои таълимӣ, махсусан мактаб-интернатҳо барои кӯдакони маъҷуб ва ятиму бепарастор	Давоми сол	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои кӯдак
23	Андешидани тадбирҳо ҷиҳати рушди забони давлатӣ, риоя ва таъмини иҷрои Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи забони давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон»	Давоми сол	Шуъбаи ташкилӣ, иттилоотӣ ва таҳлилӣ
24	Санҷиши вазъи таълими таърихи халқи тоҷик, забони тоҷикӣ ва ҷуғрофияи Тоҷикистон барои кӯдакони ақаллиятҳои миллӣ ва таъмини онҳо бо китобҳои дарсии дахлдор	Давоми сол	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои кӯдак
25	Гузaronидани чорабиниҳои иттилоотӣ бо хонандагон, омӯзгорон ва волидайнӣ кӯдакон оид ба риояи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон “Дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд” ва “Дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросим дар Ҷумҳурии Тоҷикистон”	Давоми сол	Шуъбаи ҳифзи давлатии ҳуқуқҳои кӯдак
26	Пешниҳоди гузориш аз натиҷаи амалисозии нақша	Ҳар нимсола	Мачидов П.Б.

Шуъбаи ташкилӣ, иттилоотӣ
ва таҳлилӣ

АССОИ ДАР БОРИ МАЌОНОТ • ХАБАРҶО • СОНАДО • ҲАМКОРҶО • МАЌУҶО • ҲИДОЯТИ ҶАИҶАВОНАҶИ • ДАМОС

БАКОЛАТДОР ОИД БА ҲУҚУҚИ КҶДАК
ДАР ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

A cartoon illustration of a young girl with brown hair in pigtails, wearing a yellow dress, holding a large red heart. Next to her is a young boy with brown hair wearing a black cap and a blue shirt, sitting in a wheelchair.

Сабвабҳои сари баҷа ба кӯдакон